

Največji slovenski tednik v Zedinjenih državah
Izhaja vsako sredo.
NASLOV
uredništva in upravnistva:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.
Issued every Wednesday
OFFICE:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

No. 19. Štev. 19.

Chicago, Ill., 16. maja (May) 1917

Leto III. Volume III.

POZIV IN PROŠNJA.
S tem pozivljamo in prosimo vse one naše naročnike nečlane, katerim poteka naročnina, da naj isto blagovolijo v kratkem obnoviti. Vsakdo ima pri naslovu označen dan, ko mu naročnina poteče. Naš list je najcenejši ameriški slovenski tednik; valed tega opozarjamo se enkrat naročnike nečlane, da naj obnovijo naročnino še jim drago; v nasprotnem slučaju bomo prisiljeni vsem tem list ustaviti. Posebnih opominov ne bomo razpošiljali valed poštinskih stroškov.
UPRAVNIŠTVO.

Lokalne vesti.

Dne 10. maja je umrla na 1867 Blue Island Ave. stanujoča vdova Antonija Sinti v visoki starosti 71 let. Bolehala je že dlje časa vsled telesne slabosti. Pokopnina je prišla semkaj v Ameriko pred 13 leti in je bila doma pri sv. Križu blizu Leskoveca na Dolenjskem. Tukaj zapuščena 2 sina: Josipa in Martina. Pogreb se je vršil minulo nedeljo s slovenske cerkve na katol. pokopališče sv. Adalberta. R. I. P.

Našega rojaka in sobrata John Kočevarja je zadela v neki ehikalski žičarni pred 4 tedni nesreča. Med delom mu je konec razbjele žice udaril v levo oko tako močno, da so morali omilovanja vrednemu rojaku minuli teden na Vesley kliniki oko odvzeti. Rojak Kočevar je prišel te dni že iz bolnišnice. Ker je to nesrečo zakrivila tovarniška družba, mu bo morala sedaj plačati postavno določeno odškodnino za izgubljeno oko. Sobrat Kočevar spada k društvu sv. Frančiška Sal., št. 29, K. S. K. J. v Jolietu, Ill.

Dne 7. t. m. se je vršila v cerkvi Matere Božje v Tiffin, Ohio, slovenska poroka. Zenin je bil rojak Anton Laurič, starejši sin našega poznanelega trgovca z zemljiščem Martin Lauriča, rodom iz Chicaga, ki je popeljal pred oltar edino hčerko rojaka Math. Brunski iz Tiffin, Ohio — Elsie Brunski, ameriško Slovenko. Rojak Brunski je bil, kakor znamo, za časa njegovega bivanja v Chicagu, ustanovnik naše K. S. K. J. in ustanovnik nekdanjega društva sv. Martina (sedaj sv. Štefana št. 1. K. S. K. J.). Novoporočeni par bo živel tukaj v Chicagu. — Iskrene čestitke! Na mnoga leta!

Dne 14. t. m. je odpotovala v Barberton, O., k svojemu ženinu Jakob Kranjcu gdj. Margareta Končan, čoma iz Gorjula pri Vrhniki, v svrhu poroke, ki se vrši danes.

Rojakinja Marg. Končan je živel v našem mestu 8 let in je bila posebno poznana in priljubljena v krogu svojih prijateljev, šivalnih slavnikov. Tu v Chicagu ima gdj. Končan brata Antona in sestro Rozo, omoženo Baučar. Miss Končan bo živela zanjeprej v Barbertonu, O., kjer ji želimo, tako tudi ženinu: mnogo sreče, zadovoljnosti in blagoslova božjega v novem stanu!

Cenj. čitatelje iz Chicaga in okolice opozarjamo na današnji oglas, ali vabilo Slov. tambur. in pevskega zbora "Lira", ki priredijo prihodnjo nedeljo pop. ob 2 uri v Bohemian American dvorani svoj II. letni koncert s petjem, tamburanjem, gledališko igro in plesom. Vstopnina znaša 35 in 50 c. Iz prijaznosti bo na tem koncertu sodelovalo tudi naše znano sosedno pevsko društvo "Slovan" iz South Chicaga.

Kdor izmed naših rojakov, živeti v Chicagu še nima prvega drž. papirja ali drugega, naj se javi v pisarni "Glasila K. S. K. Jednote". Minuli teden smo na-

Ameriške vesti.

VELIKA PATRIJOTIČNA SLAVNOST V WAUKEGANU.

Naši prijazni sosedni naselbini Waukegan in North Chicago, Ill., sta priredili minulo nedeljo popoldovom razvija velikanske nove ameriške zastave pred poslopjem slovenske šole v Waukeganu veliko patrijotično slavnost. Zastavo si je omislila šolska mladina sama in je nabrala potrebno svoto po centih in nikljih. Vsa čast in ponos takim šolarjem!

Misel za nabavo in razvije ameriške zastave pred slovensko farno šolo je sprožil nad vse agilni tamonjčki župnik Rev. Fr. Ažbe. V to svrhu je povabil vsa slovenska društva iz Waukegana in N. Chicaga, mestnega župana, komisarja in državnega pravdnika.

Velika parada je bila napovedana na 3. uro popoldne. Razen par društev, katerim je domoljubje deveta briga — so se te parade udeležili korporativno z zastavami vsa druga pod. društva in sicer: Dr. Vit. sv. Jurja v umformah, dr. sv. Jožefa in Mar. Pomeg, K. S. K. J. Dr. sv. Družine, Poljsko podp. dr. in še 2 druga, t. d. je bilo videti v dolgi paradi 8 zastav. Paradi na čelu je sviralna znane patrijotične komade, mešana slovenska godba, nji so sledila društva, zatem je pa korakala slovenska šolska mladina (260) otrok z ameriški zastavicami v rokah. Tem so se pridružili v paradno vrsto med potjo še šolarji litvinske in poljske farne šole; konec paradne vrste je tvorilo 18 okrašenih avtomobilov s povabljenimi gosti. Smelo lahko računamo da se je te patrijotične manifestacije udeležilo do (1000) tisoč oseb. Najlepši prizor in utis je naredila skupina 8 slovenskih bel oblečenih deklet, ki je nelsa razpeto zastavo v paradni vrsti. Točno ob 4. uri pop. je pred okrašenim vhom v šolsko poslopje pozdravil navzoče župan mesta Waukegan, Dr. W. Pierce, zatem je pa potegnil na drog novo zastavo. Dr. Pierce je priporočal naši šolski mladini, da naj gojin spoštuje poleg deželne jezika tudi svoj materini, ali slovenski jezik; lepa misel in ideja!

Govoru waukeganskega župana je sledil pozdravni govor Mr. Pet. Christensena, župana iz N. Chicaga. Zatem je pa držal govor za Slovence urednik "Glasila K. S. Jednote" katerega je Rev. Ažbe na to slovesnost povabil. Glavni ali slavnostni govor je pa imel državni pravdnik Mr. Jim J. Walsh iz Waukegana, ki je obojito hvalil Slovence iz Waukegana in North Chicaga, ker so pokazali svojo lojalnost do nove domovine na tako veličasten način; stavlil je pri tej priliki v izgled naš Slovence tudi drugim, ondi živečim inozemcem.

Omenimo naj še, da je bil pri tej paradi v skupini mestnih odbornikov iz N. Chicaga tudi naš alderman, rojak Mihael Opeka, ki se je za to prireditev tudi dosti potrudil.

Sedaj plapolajo ponosno pred slovensko farno šolo v Waukeganu, velika ameriška zastava, ki bo kazala svetu, da so rojaki iz Waukegana in N. Chicaga vdani in zvesti svoji novi domovini kakorini bi naj bili tudi Slovenci po vseh ostalih naselbinah širom naše Unije!

VESTI IZ WASHINGTONA.

Starost za nabornike določena.

Washington, D. C., 10. maja. — Konferenčni odsek je danes sporazumno določil starost, v kateri bodo mladeniči in moške postavni potom podvrženi vojaškemu naboru, ali vojni službi. Starost se je določila od 21. do 30. leta. Ta zakonski načrt pride prihodnji teden v kongresu in senatu na glasovanje.

Izmed vsega ameriškega prebivalstva je približno 11 milijonov moških v tej starosti, ki se bodo morali podvreči naboru. Državni vojni departament računa, da mu bo mo mogoče po novem vojaškem zakonu sestaviti skupaj 2,500,000 častnikov in mož močno armado.

Registracijske in naborne določbe.
Washington, D. C., 14. maja. — Takoj, ko bo predsednik Wilson podpisal novi vojaški naborni zakon, bo izdal na ameriško ljudstvo proklamacijo, da se morajo podvreči registraciji in naboru vsi mladeniči in moške od 21 do 30 leta stari. V tej proklamaciji bodo navedene tudi splošne registracijske določbe in naborni predpisi.

Novi vojaški postavi se bodo morale podvreči vse moške osebe v gori označeni starosti naj si bo že dotičnik revež, ali milijonar.

Vse poslovanje pri registraciji in naborih bodo imele v rokah posebne, naborne komisije pod vodstvom državnih in mestnih oblasti. Računa se, da bo na vsakih 30,000 oseb določena ena takih komisij; poleg volilne komisije je bo posloval tudi prikladni tribunai v svrhu oproščevanja novincev od vojaške službe v predpisanih slučajih. Registriralo se bo lahko tudi po pošti. Kdor bo zanemarl registracijo, ga zadene kazen z enoletnim zaporom v ječi; denarne kazni za to ne bo. Kdor bi skušal navajati pri registraciji ali naboru neresnične ali lažjive podatke — tega zadene slična kazen, v gotovih slučajih lahko stavijo tako osebo tudi pred vojno sodišče.

Povečanje stalne armade.
Washington, D. C., 14. maja. — Predsednik Wilson je danes potrdil zakon, da se naj število stalne, ali regularne armade poveča za 118,000 častnikov in vojakov. Z sestavo novih polkov se bo pričelo že jutri. Večina teh novih vojaških oddelkov bo nastanjena v raznih državah in mestih ob atlantskem obrežju.

Povišanje vojaške plače.
Vlada namerava za dobo vojne povišati tudi plačo vojaštva in sicer: oni vojaki, ki so dobivali dosedaj manj kot \$21.00 mesečno, bodo dobivali po \$31.00, oni, ki so imeli po \$24.00 na mesec, bodo dobivali za naprej po \$32.00; vojakom, ki so dobivali po \$30.00, \$36, ali \$40 se je mesečna plača povišala za \$6.00 — s \$45.00 pa za \$5.

Opojne pijače za vojaštvo prepovedane.
Amendment, katerega je senatski odsek izdelal prepoveduje prodajo opojnih pijač v vojaških "kempah" ali njih bližini.

Cenzura za časnikarje zavrnjena.
Washington, D. C., 12. maja. — Na predlog senatorja Johnsona iz Kalifornije je bil danes zakonski načrt, tikač se cenzure časnikov z 39 proti 38 glasovi odklonjen ali zavrnjen. Za odklonitev je glasovalo 15 demokratov in 24 republikancev; proti pa 27 demokratov in 11 republikancev.

Sprejelo se je pa senator Cummingsov predlog, da naj vlada za časa vojne stanja in še 1 leto po vojni prepove vporabo žita in drugih cereali za izdelovanje opojnih pijač.

Gorje špekulantom z živili.

Washington, D. C., 14. maja. — Senator Thomas (demokrat) iz Colorada je prečital danes v senatski zbornici svoj predlog, da naj bi vlada za časa vojne ustavi vse borze in trgovske zbornice, ki edino posredujejo špekulacijo z živili in naravnost pospešujejo neznošno draginjo. Nekateri izmed senatorjev so bili za ta predlog tako navdušeni, da so glasno kričali: Ti špekulantje so pirati, tatovi in ljudski oderuhi. Najboljša kazen za take ljudi je vrv in pa drog svetilnice na cesti.

Največjo goljufijo in oderuštvo na žitnem trgu delajo člani žitne borze v Chicagu, Ill. Vsled tega je ravnateljstvo te borze sporazumno z washingtonsko vlado ustavilo za 2 dneva kupovanje pšenice. Zato se je določilo maksimalno ceno \$2.75 za bušel juljske pšenice in \$2.45 za bušel septembreske pšenice. To ceno so odobrile žitne borze tudi v drugih mestih.

Kakor že omenjeno, bo predsednik Wilson in kongres v kratkem času ustavil poslovanje borz in bo najbrže sama vlada določala maksimalne cene za razne vrste žita.

Umestna domoljubna reklama.
Washington, D. C., 14. maja. — Državni zakladničar McAddo se je s posebno okrožnico obrnil na predstojnike vseh državnih uradov širom Unije, da naj izdajo na ameriško ljudstvo posebno geslo povodom \$2,000,000,000 izdaje bondov za posojilo za svobodo.

V to svrhu si bodo vsi državni uradi in skoro gotovo tudi vse banke in drugi trgovci omislili na pisanih kuvertah novo domoljubno geslo z rdečim napisom: "Vaša patrijotična dolžnost je — da kupite en bond za posojilo za svobodo!"

Ententnim zaveznikom na pomoč.
Washington, D. C., 14. maja. — Vsled prošnje francoskega maršala Joffreja in drugih članov angleške vojne komisije, se je predsednik Wilson za trdno odločil poslati ententnim zaveznikom že v kratkem času nekaj ameriškega vojaštva na pomoč.

Vojni oddelek izdeluje že sedaj potrebne tozadevne načrte tako, da bodo prvi ameriški vojaški oddelki že dne 1. julija na francoski fronti.

Za enkrat se bo poslalo Francozom na pomoč 4 divizije broječe od 56,000 do 112,000 mož. Tretjina teh vojakov bo vzeta iz stalne, ali regularne armade, druga tretjina iz Narodne garde, ostanek pa iz prostovoljcev. Kdo ravno bo poveljeval tem divizijam še ni natančno določeno in hrani vlada dotično ime sama zase. Nekateri sodijo, da bo imel poveljništvo znani general Pershing, drugi pa smatrajo bivšega predsednika Roosevelta vrhovnim poveljnikom. Roosevelt se bo podal na vsak način na francosko bojišče z nekaj stotnjami prostovoljcev, katere bo vodil; ni pa še določeno in potrjeno, če bo baš Roosevelt glavni poveljnik ameriških čet.

Uradni list pričel izhajati.
Washington, D. C., 10. maja. — Danes je pričel izhajati uradni list "The Official Bulletin" v obliki dnevnika. Urednik tega lista je Edward S. Rochester.

Vlada bo v tem listu redno priobčevala vse važne novice glede vojne priprave pod vodstvom posebnega odseka za javne informacije. Ta list se bo pošiljalo raznim častnikom, trgovskim organizacijam in posameznikom, če ga bodo zahtevali. Naročnina znaša \$5.00 letno. Ta list bo tudi sleherni dan javno obešen v vseh večjih poštinih uradih. Poleg dnevnika bo izdajala vlada tudi posebni uradni tedenski buletin, ki

bo osobito dobro služil raznim drugim tednikom.

Država Illinois ostane m'ra.

Springfield, Ill., 10. maja. — Po hudi, več dni trajajoči borbi v legislaturi je bil danes znani Brucejev predlog za uvedbo suše v državi Ill. zavržen v kongresni zbornici z 80 proti 53 glasovi. Država Illinois ostane torej prihodnja 2 leta mokra, kot je sedaj. Celo zakonski načrt za uvedbo suše v razdalji 5 milj od velike vojaške vežbalne postaje blizu Waukegana, Ill., je propadel. Vsled tega so temperenčni agitatorji in njih pristaši zelo potrti, naklonjenji "mokrašev" pa izredno veseli.

Poslovilno pismo avstr. konzula.
Kakor znamo, so dne 4. t. m. odpotovali v stafo domovino vsi avstro-ogrski konzuli uslužbeni v raznih mestih Združenih držav. Ž njimi vred je tudi odpotoval radno vrsto med potje še šolarji avstro-ogrski poslanik grof Adam Tarnowski, ki je došel semkaj šele 1. febr., a ga predsednik Wilson ni hotel uradno potrditi.

Rojakom z Minnesoti, Severnem Wisconsinu je bil gotovo znan večletni avstro-ogrski konzul Edgar Prochnik iz St. Paula, Minn. Predno je ta konzul odpotoval v Evropo, je poslal listu "N. V." v Duluthu in "S. N." v Calumetu sledeče poslovilno pismo za objavo:

"Dragi rojaki!
Predno odpotujem v stari kraj, pozdravljam svoje rojake. Upam, da nam Vsemogočni kmalu pošlje toliko zaželeni mir in da Vas v kratkem zopet vidim. Pred odhodom Vas opominjam, da točno in strogo izpolnjujete zakone Zdr. držav. Mirno obnašanje in pokorščina, ne samo kakor veleva mrtva črka, marveč duh ameriških postav v sedanjih časih naj bo Vaše načelo!

Izpolnite vsako zahtevo brez ugovorov, vršite, kar bo vlada od Vas zahtevala, natančno in videli bote, da bo ameriška vlada z radošću čuvala Vaše pravice, da se vam ne bode treba ničesar bati. S pristrnimi pozdravi, in v upanju, da se kmalu vidimo
Edgar Prochnik,
c. in kr. avstro-ogrski konzul."

Tudi grof Tarnowski se je pred odhodom poslovil od svojih znanstev in rojakov v Washingtonu, D. C., in New Yorku ter jim je svetoval, da naj časte, spoštujejo in ljubijo deležo, v kateri služijo sedaj kruh in uživajo gostoljubnost.

Inozemske vesti.

Avstrija želi mir?

Pariz, Francija, 14. maja. — O mirovnem položaju v Avstriji je pisal dunajski list "Freimdenblatt" zadnje dni sledeče:

"Mi želimo mir vsled tega, da ne bo človeštvo še naprej prelivalo krvi. Pripravljeni smo torej za sklenitev miru — enako pa tudi za nadaljevanje vojne, v slučaju, če bi naši nasprotniki ne hoteli sprejeti naše mirovne roke. Naša armada na različnih frontah se nahaja namreč baš sedaj v tako dobrem stanju, kot še nikdar poprej. Mi smo za mir, a ne bolj kot si morda miru želijo naši sovražniki; njih rane in porazi so namreč veliko večji kot naši in njih bodočnost je bolj negotova lot naša."

"Reichspost" navaja sedanje situacijo na Ruskem trdeča, da ni bil carizem povod preobrata pri vladi temveč edino p. n. slavizem. Pri tem prorokuje ta list sedanjí ruski demokraciji padeč.

"Neue Freie Presse" omenia, da je mogoče sedanje avstrijsko diplomacijo utrditi samo z diskuzijami in izjavami. Mirovne Izjave

naj bi se ne upoštevalo od strani kake posamezne osebe, temveč vsled želje in zahteve celokupnega ljudstva.

Nemci potopili 2 parnika z ranjenci.

London, Anglija, 11. maja. — Iz maščevanja, ker so pričeli zadnje dni angleški letalci obstreljevati veliko nemško posadko Freiburg, so nemške podmornike večraj potopile dva ambulančna parnika, napolnjena z bolniki in ranjenici.

Ameriška zastava na francoski fronti.
Pariz, Francija, 11. maja. — Danes je v vojni službi na francoski fronti že 500 ameriških ambulančnih vozov, na katerih vihra ameriška zvezdnata zastava. Moštvo, ki oskrbuje ambulančno službo na bojnem polju sestoji iz samih mladih ameriških prostovoljcev, večinoma dijakov.

Prvo ambulanco, na kateri je zavihrala ameriška zastava je vodil A. L. Henderson, visokošolec iz New Yorka, N. Y. Odslej dalje se bo pomnožilo število ameriških ambulančnih vozov na Francoskem sleherni teden za 25 ali 30.

Ameriški vojni ujetniki na Nemškem.
London, Anglija, 14. maja. — Nemška vlada drži še vedno v vojnem ujetništvu 127 Američanov po pokliue mornarjev katere je neka nemška bojna ladja ujela v južnem atlantskem vodovju.

V obče ne delajo nemške oblasti ondi živečim drugim ameriškim podanikom nikakih sitnosti in nepravil, če se dotičniki natančno ravno po policijskih predpisih. Nemčija namreč še do danes neče pripoznati vojnega stanja z Združenimi državami navzile temu, da se Združene države že z vso silo pripravljajo na napad.

Ruski vojni minister odstopil.
Petrograd Rusija 14. maja. — Ruski vojni minister Gučkov, je danes odstopil. Svojo resignacijo je pisмено naznanil večraj pred zbranimi delegati v kongresni zbornici. Vzrok svojega odstopa navaja Gučkov vsled tega, ker se poteguje delavska in vojaška stranka za separatno premirje.

Bivši ruski vojni minister je bila v političnem življenju zelo znana in uplivna oseba. Sodi se da bo imel njegov odstop zelo slabe posledice za novo Rusijo.

V obče se pojavlja med delavstvom in vojaštvom na Ruskem nesloga in nemir; dosti večjih gubernij se je že izrazilo, da hočejo imeti svojo posebno republiko in da se nočejo pokoriti novi ljudski vladi. Vse to lahko povzroči velik razkol ali pa celo razpad nameravane ruske republike.

Angleži izgubili v 8 tednih 293 parnikov.
Angleška admiraliteta je izdala dne 23. aprila t. l. uradno poročilo o izgubah angleških parnikov, katere so nemški podmorski čolni zadnjih 8 tednov nazaj (od 4. marca do 23. aprila 1917) potopili. Skupno število teh parnikov znaša 293 v raznih velikostih. Prvi teden je bilo potopljenih 26 angl. parnikov; drugi 20; tretji 45; četrty 36; peti 37; šesti 25; sedmi 40; osmi pa 64. V tem času je prispelo v razna angleška pristanišča 2586 parnikov, odplulo pa 2621.

Ogleduhinja obsojena na smrt.
Dne 25. aprila t. l. je obsodilo vojno sodišče v Parizu na smrt 19 letno francoszinjo Emilijo Ducimtier, ker je izvrševala v prilog Nemcev ogleduške posle. Policija je je namreč zasačila, ko je v Ženevi, Lyonsu in Parizu zbiralala vojaške informacije in je iste dajala proti visoki nagradi svojemu gospodarju, rodom Nemeu, pri katerem je služila kot dekla.

Razmotrivanja za XIII. konvencijo K. S. K. J.

Manifold, Pa.

Cenjeno uredništvo "Glasila K. S. K. Jednote".

Prosim vas, da priobčite te vrstice v našem glasilu. — Najprvo omenjam, da so delavske razmere pri nas bolj slabe, kot dobre, kajti delamo le po 4 do 5 dni v tednu in še za to je slaba plača. Če je pa kdo tako srečen, da par centov več zasluži, pa žal že druge zavida in prezira čez: kako boš dobro zaslužil, če nočeš delati? Pa verjemite mi tovariši delavci, da dobra kosa in osla naredi tudi dobrega koseca, ker je pri drugem delu ravno tako, bo vsak izmed čitateljev tudi sam presodil in pripoznal.

Sedaj pa k drugi važni stvari, ki se nam bliža: to je 13. konvencija K. S. K. J. Ker imamo do tega glavnega zborovanja samo še nekaj tednov, zato stopite dragi mi bratje in sestre na noge! Na delo za korist članstva in Jednote! Vsa to bo odvisno od naših zastopnikov, ali delegatov, katere bomo poslali na zborovanje. Zato pa cenj. bratje in sestre K. S. K. J. izvolite si moze, zastopajoče nas, da bodo tudi kaj koristnega za delavstvo ukrenili, kajti večina članov naše Jednote spada k delavskemu stanu. Ne rečem, da je tudi nekaj izjem, da imamo nekaj članov tudi iz boljšega stanu, ki so se povzpeli naprej, da jim ni treba trdo delati v fabriki ali pod zemljo kot mi. Rečem samo to: Veliko nas je skupaj pod zastavo K. S. K. J. — a le malo je srečnih in zadovoljnih. Ali bi ne bilo umestno tudi za nas kaj koristnega ukreniti, kakor je sedaj

pri naši slavni in najstarejši amer. slovenski podp. organizaciji?

Bratje in sestre! Jaz mislim, da bi bila za nas vse članice in članice najbolj koristna stvar, če bi naša Jednota uvedla skupen bolniški sklad, ne da bi se članstvo moralo podvreči zdravniški preiskavi pri pristopu v ta sklad. Jednota naj bi imela še centralizacijo bolniške podpore in naj bi ona isto plačevala namesto podrejenih društev. Vzemite mi, da bi na ta način naša Jednota veliko bolj napredovala; dobila bi lažje več članov in članice kakor sedaj, ker se, dosti rojakov boji pristopiti zraven misleč si: Kakko mi bo društvo dajalo podporo, ko je vedno dolžno in nima čista v blaginji. To se je žal že večkrat pri raznih društvih zgodilo. Član je plačeval dolgo časa bolniški assessment, naposled je zbolel in ni dobil ničesar; zato je pa pustil društvo in Jednoto. Na ta način je odstopilo že dosti članov in jih bo še, če se naši delegatje ne potrudijo za to prekoristno stvar.

Jaz priporočam članom (icam), ki so kaj bolj zmogljivi v pisavi, da naj se sedaj oglašijo na tem medu bomo čuli mnenje vseh o tej točki.

H sklepu kličem vam bratje in sestre K. S. K. J.: Podajmo si tudi mi enkrat roke in bodimo si v resnici bratje in sestre. Bodimo vsi za enega, eden za vse, kakor je to pri drugih slovenskih podp. organizacijah. V slogi in edinosti je moč in zmaga!

Sobratiski pozdrav vsemu članstvu K. S. K. J.

Jernej Kokelj, večletni član dr. št. 58.

Versko znanstvene razprave.

KAJ UČE GLASOVITI MATEMATIKI NAŠE SVOBODOMISLECE.

Gauss.

"V začetku 19. stoletja je bil v Nemčiji Gauss voditelj v matematiki," piše Prunert (Archives of Ta mož je torej taoni taoni aoi Mathematician Physics XXVI.). Ta mož je torej kot največji matematik in prirodoslovec svoje dobe moral nekaj znati.

Imel je pa vero v kljub svojemu znanju. Njegov životopisec izprizuje tako: "Podlaga njegovemu verskemu življenju je bilo neomajno upanje v posmrtno življenje, trdna vera v pravičnega, večnega, vsevednega, vseomogočnega Boga, kot najvišjega vladarja; in ta vera je bila v popolnem soglasju z odličnim njegovim znanjem." Naši svobodomisleci se pa nikakor ne morejo strinjati s krščansko vero. Zakaj ne? Ker nimajo odličnega znanja Gaussovega in njegove ponižnosti.

Nekdo se je Gauss izjavil tako: "Na svetu je veselje, ki ga uživa in dobiva razum iz vede; je veselje, ki ga uživa in dobiva srce iz dobrih del, ktera opravljamo drug drugemu v pomoč v nadlogah in izkušnjih življenja. Bil bi pa izvestno slab načrt, če bi bilo Najvišje bitje ustvarilo ljudi, ki bi okušali radosti samo kakih 80 ali 90 let. Naj bi tudi duša živeča 80 90 milijonov let, če bi pa naposled vendarle morala umreti, bi tako življenje ne bilo drugoga kakor odlašanje smrti, ker slednjič bi le nehala živeti. Zatorej smo iz mnogih razlogov prisiljeni sklepati, da obstaja poleg tega tvarnega sveta še drug čisto duhovni svet, v katerega pridemo nekega dne. Ta modrost Božja je bila hrana in navdilo njegovi duši do zadnjega zdihljaja." (W. Sartorius v. Waltershausen, Gauss zum Gedächtnis). Našim svobodomislecem je pa taka modrost budalost!

Čudni moze so veliki učenjaki, ki širijo vero v Boga in vero v posmrtno življenje; čudni moze so tudi naši svobodomisleci, ki zatirajo vero, za katero se potegujejo znanstveniki!

Matematik Puisseux.

L. 1883 je umrl Puisseux, ki je bil matematik na vseučilišču v Parizu in je veljal za mojstra v matematični analitiki; neumorno je bil delaven v astronomični opazovalnici. Enoglasno je bil izvoljen v Akademijo znanstev. "Izvoljen je bil radi svojih zaslug; enoglasno pa radi svoje značajnosti," piše Bertrand (Comptes ren-

likega učenjaka smrdi svobodomislecem.

Kaj je svobodomislecem znanstvo?

Bogotajstvo, bogokletje, zasmorjanje sv. pisma, grdenje Jezusa Kristusa, njegove sv. Matere in svetnikov, sramotenje krščanstva, tajne in že tolikokrat pogrebe instrukcije jezuitov, izmišljene bajke o papežih in duhovnikih — vse to in še mnogo enakega so naši svobodomisleci znanstvene resnice, s katerimi, pravijo, da izobrazujejo svet.

V katero stroko vede pa spada to svobodomislecne iznajdbe, obrekljive izmišljenosti in sploh vsa svobodomiselnja izobrazba?

Pred seboj imam knjige, iz katerih Američani zajemajo znanje v velikih šolah; imam mehaniko, toda v njej ne najdem imenovanj svobodomiselnih nauk; nauk o elektriki molči o njih; anuk o toploti ne ve nič o njih; o imenovanjih naukih naših, svobodomislecev ne piše nobena kemija, ne astronomija, ne matematika, ne geometrija, ne geologija, ne mineralogija ne filozofija, ne zoologija, ne botanika, ne geografija, ne nepristranska zgodovina, ki jo je spisal dični protestant ali brezverec. Svobodomisleci se širokouste zmerom z znanstvom in znanstvom. Na kateri visoki šoli, na katerem vseučilišču predavajo vedo, s katero se vi šopirite? V šoli sleparjev in lažnjivev! In v tej šoli ste preiskušnje dostali z odliko, dočim ste v šolah, ki so poučevale res znanstvo resnice, dobili "evajte", in če bi še enkrat prišli v te šole, bi dobili pa "dritte". Častitamo!

KRŠČANSTVO — NAJHUJE ZLO, NAJVEČJA NESREČA.

s temi besedami slepe naši svobodomisleci svoje čitatelje. Ali je pa to res? Verwyst je pisal knjigo: Life of Bishop Baraga—Življenje škofa Baraga. V tej knjigi je omenjeno tudi pismo Petra White, ki je bil predsednik banke v Marquette, Mich. in starejši predstojnik protestantske episkopalne cerkve. White piše:

"Seznanil sem se s škofom Baraga v L'Anse, L. 1850; stanoval je nekaj milj od sedanjega mesta Baraga.

Katoliška misijonska postaja je štela 800 Chippevcev (Indiincev), okrog 100 polurodnih in 20-30 Francozov, oženjenih z Indijankami. Baraga je bil dober prijatelj tem ljudem; vsi so ga ljubili. Za družine svoje misijonske postaje je od vlade kupil velik kos zemljišča, ki ga je razpodelil v lote, na katerih je postavil hiše za vsako družino; tudi je nekoliko opremil ta stanovanja: s kuhinjsko pečjo, pohištvom, obleko in z živili — da so začeli živeti bolj omikano. Pončeval jih je v čitanju, pisanju in petju; učil jih krščansko živeti in preskrbeval jim semen in drugih potrebščin jim je kazal, kako obdelovati polje. Prevedel je v nji hjezik in del sv. pisma — sestavljal je slovnično čitanko in pesmarico in dal te knjige tiskati na svoje stroške. Preskrbel in plačeval je učitelja, ki je poučeval Indijance in njih otroke.

Če je kdo obolel, preskrbel je zdravnika in zdravila. Ko se je 20 let trudil za duševno in častno blaginjo teh Indijancev, postal je škof.

Vem, da je bil včasih poklican k bolnikom v Houghton, Eagle River, Eagle Harbor, Cliff Mine, Old Albin Mine ali v kak drug kraj — to pa je bila sredi zime težavna in nevarna pot zanj — drugega duhovnika sploh ni bilo daleč na okrog.

Hiše, katere je Baraga zgradil za te ljudi, niso bile velike, bile so pa primerne njih razmeram in potrebam; večinoma so bile prtilne ali še pol višje; imele so dobra okna in vrata; obite so bile z deskami; vsaka je imela dimnik iz opeke ali kamna; stala je najbrže \$500 do \$700; pohištvo za eno hišo ni stalo več nego \$200; lote so merile od 200 do 300 štirjaskih čevljev. Njih potomeci še žive na njih." To je katoliški sonetek imenovanega pisma.

Vprašam, ali je kateri svobodomislec toliko naredil za človeštvo? Durn? Praznik? Ivanetič? Gorše? Nobeden! In vsi skupaj ne! Kakor Baraga, tako so delali in še delajo za izobrazbo katoliški duhovniki. Ali ni torej krščanstvo največja sreča za človeštvo? Ne, krščanstvo je največje zlo za človeško družbo — trdijo naši svobodomisleci!

Toda če je po nazorih svobo-

domislecov najhuje zlo in največja nesreča za človeštvo krščanstvo, ki je vendar toliko storilo za blaginjo človeštva, kakšna kuga je še le svobodomislecstvo, ki razun slabega ni nikomur še nič dobrega stvorilo! Na svideenje!

Resnicoljub.

NEKAJ MISLI O SVOBODI IN PAMETNI SILL.

Znameniti škof Keppler piše v svoji knjigi "Mehre Freude" med drugimi tudi nekako takole: Nesnovana in nespametna je misel, kakor da je pravo veselje mogoče le pri razuzadani prostosti. Že Anglež Ruskin, profesor kulturne zgodovine pravi: "Pametne postavne in pravična sila niso za plemenit narod okovi, ampak nekaj odklepi, ki mu dajejo moč in vaustvo. Potreba sile je za človeka ravnotako častna kakor delo. Vsak dan slišimo več morev govoriti o popolni svobodi, kakor bi bila Bog ve kako častna stvar. Nikažor ne; taka svoboda je namreč značilna za nizko stoječe stvari. Noben človek, pa naj je bil še tako mogočen in močen, ni bil tako prost kakor n. pr. riba. Vedno je za človeka neka obveznost, da mora kaj storiti ali opustiti, medtem ko riba stori, kar se ji ravno zazdi. Prava sila da človeku njegovo dostojanstvo, ne pa razbrzdana prostost.

Svoboda in sila sta dobri, ako je izbira dobra, in slabi, ako je izbira (stvar, na katero se nanaša) slaba. Vendar pa je sila značilna za višja bitja, svoboda pa za nižja. Vzvišenost in slava bitij: od nadangelja do najnižje žuželke, od planeta v vesoljstvu do praška na cesti obstoji v njihovi pokorščini, ne v njihovi svobodi. Solnce nima svobode, suh list pod drevesom je ima pa dosti. — Nerazumljiva in nepopisno neumna je misel, da je svoboda za človeka dobra, brez zira na to, kako jo bo porabil. To je ravno tako, kakor če bi kdo dovolil svojemu otroku sesti k mizi, obloženi s sladkimi vini, slaščicami in finim sadjem. Nekatere izmed teh stvari pa bi bile zastrupljene, nekatere ne. Zdi se pa rekel otroku: "Moj ljubi sinček, glej, prost si, izbiraj. Zelo dobro je zate, prosto izbirati. To ti vzgaja značaj in tvojo individualnost. Če izbereš napačen kozarec ali vžameš napačno jagodo, boš sicer še danes umrl, vendar boš dosegel dostojanstvo svobodnega otroka." Tako Ruskin, ki ni bil duhovnik, da — niti katoličan!

Moderni človek sovraži katoliško Cerkev vzlasti zato, ker stavi meje raznemu uživanju, posebno ker jih stavi tudi splošnemu. — Teh meje pa ne zahteva samo krščanska morala, ampak tudi zdrava pamet in tudi higiena, ki je dandanes v nekaterih krogih vse na najvišji življenski princip: kar se strinja s higieno, je dobro; kar ne, je slabo. Razbrzdano uživanje je torej proti higieni. Temu pritrjuje vidi zdravniki. Vsako nezmerno uživanje rodi neki gnus nad dotičnim užitkom. Ne stori življenja še bolj vselega, ampak še bolj žalostno. Ga ne osladi, ampak zagreni in ruini. življenje po Nietzschejevem receptu "onkraj mej cobrega in slabega" ne obogati, ne osreči in ne oveseli človeka, ampak ga žene v hiralnico — bolnišnico — no rišnico — in samomor. In vsega tega ni bilo še nikdar v toliki meri kakor v našem modernem času, ko tako bujno cvete razbrzdana svoboda.

IDEAL PROSTOSTI.

(Spisal N. S.)

Prostost je ideal, ki ogreje človeško srce in ga pridobi za brez-pogojno odvisnost od npravnih zakonov. To je vzvišen: ideal prave prostosti. Žal, da se nahajajo ljudje, ki v našem prosvetljenem veku hrepenijo po drugi "neodvisni prostosti". Njim ni prostost ideal, ampak le idol (malik), pred katerim se poklanjajo in mu darujejo v zahvalo svoje naklonjenosti pravo, resnično prostost. Nasprotniki prave prostosti poveljujejo npravno suženstvo, kateremu pripisujejo z lepodonečim besedami in praznimi publicami najvišjo čast, katere je človek deležen: prostost mišljenja. Lepa prostost! Po njihovem mnenju je človek, izobrazjen v vseh mogočih humanitarnih strokah, prijatelj vsakega čistega športa, privrženec te ali one veri sovražne stranke, suženj svojih strasti — prost, t. j. on je neodvisen v svojem mišljenju in delovanju. Kratke pameti mora biti tak, ki tem in podobnim na-

kom slepo in brezpogojno veruje. Seveda je treba v našem novodobnem času zdravega mišljenja, ozarjenega u sv. vero, in zadostno izobrazbo, da more človek pravično soditi iz krive nauke z mirno vestjo obsoditi.

Prava, neodvisna prostost je v tem, da more človek po svoji volji izbirati med dobrim in slabim. To je ideal prostosti, katerega goji vsaka po popolnosti hrepeneča duša. Prost biti vseh npravnih zmet in krivih potov je sladka zavest, ki tolaži človeško srce v vseh viharjih zemeljskega življenja. V naročju prave cerkve je prava prostost! Katolik ohrani svojo prostost nedotaknjeno do smrti, ko se preseli njegova duša v onostransko, večno domovino prostosti in svobode.

Cerkev nas uči resnice. Proti resnici pa ni nobene prostosti, ker resnica je že sama prostost, to se pravi: resnica izključuje vsak dvom, vsako nasprotovanje in tembolj vsako zmoto. Kjer je pe vse to izključeno, tam je prostost in resnica. Vsak pameten človek mora verovati resnici. Svobodomisleci sicer navidežno verujejo, kar hočejo, v resnici pa ne. Kakor hitro kdo dvomi, nima več prostosti, ostati v zmoti. Kdor ostane, se mora odpovedati zdravemu človeškemu razumu in stopiti mnogo nižje pod vrsto nerazumnih bitij. Seveda tega mnogi nočejo priznati, ker so že preveč zaslepljeni. — In tak naj bi bil ideal prostosti?

Ideal prostosti je nad vse vzvišen in korenini v Bogu samem. Bog je prost v najvišji meri, ki presega ves človeški razum ter nadkri-ljuje v svoji neskončnosti vsa ustvarjena bitja. Človeška — npravana — prostost je le nekaj droben žarek božjega sijaja, ki obdaja nerazumljivo prostost Večnega.

Po tem idealu je treba hrepneti in se mu bližati. Sicer ne bomo v tem življenju nikdar popolnoma presti, vendar je naša dolžnost skrbeti za to, da bomo kolikor mogoče blizu prave prostosti.

Na Baragovem rojstnem domu l. 1897

Še danes se spominjam krasnega poletnega dne l. 1897, ki mi bo ostal za vedno v mislih, ko sem se nekoč mudil na rojstnem domu našega, nepozabnega in slovečega ameriškega slovenskega misijonarja in pok. škofa Friderik Baraga.

Že za rano zjutraj so neko poletno nedeljo l. 1897 (torej pred 20. leti) doneli breneči zvonomi pri podružnici sv. Neže v Kneži vasi, naznanjajoči žegnanje in pa spominsko slovesnost 100 letnice rajstva nepozabnega škofa Friderik Baraga.

Škof Baraga je bil rojen dne 29. junija l. 1797 v kakih 10 minut od Kneže vasi oddaljeni graščini Malavas, ki stoji ob cesti, ki vodi od Trebnega, kjer je pozneje škof Baraga preživel svoja otroška leta. Ta cesta vodi nasprotno od Žužemberka, Mirne peči in v Dober-niće, kjer se zvežejo skupaj in potem pelje ena do graščine Mala vas, rojstnega doma pok. škofa Baraga.

Ob 9. uri zjutraj imenovanega dne je pričelo z nova zvonniti in pokati z možnarji, kar je vabilo verno ljudstvo od doma k slovesni službi božji. Ta dan je osobito poveljevala tudi narava, kajti vreme je bilo prekrasno. Od blizu in daleč prihajajoče verne čustilce pok. škofa Baraga so glasno pozdravljali ptiči peveci po drevesih in grmovjih, tako so se gostom tudi v pozdrav klanjale postre-evetice po livadah. Da vse, vse se je radovalo redkega spominkega dne spojenega z slavnostjo, ki se je vsrila v Malovaški graščini in zunaj na zeleni trati pod košatimi lipami.

Po slovesni službi božji smo se podali v Doberniće. Že ob 1. uri popoldne se je pričelo zbirati ljudstvo — staro in mlado, od blizu in daleč, da se udeleži parade in veselice v graščini Mala vas. Ob 2. pop. je zaigrala znana novomeška godba, kakor se je pričelo korakanje. Za godbo so šli solariji in solarice, za njimi pa starejši udeleženci; tem so sledile kočije in vozovi s povabljenimi gosti. Čez dobro uro hoda smo dospeli na veselični prostor. Kako ponosno in veličastno je prihajajoče pozdravljala raz grada vihrajoča velika slovenska zastava; stare košate lipe in mlaji so bili tudi bogato okrašeni z zastavicami in

pisanimi balončki. Veselico je otvoril tedanji škof kaplan iz Dobernića (imena se več ne spominjam). V krasnih besedah je govoril orisal življenje in delovanje škofa Baraga in je v govoru večkrat pokazal, kje ravno se je ta veličastni roditel. Nato se je oglašila godba in navdušenje se je pričelo med številnimi slavljenci škofa Baraga.

Malo pozneje je držal tudi govor škof Karol Jančigar, tedanji župnik doberniške fars. Tudi on je bil v vznesenimi besedah povdarjal plemenito Baragovo delo in službovanje v Severni Ameriki med Indijanci; omenil je, koliko krat je bil pok. Baraga na svojem misijonskem potovanju v smrtni nevarnosti med divjaki. Rev. Jančigarju je zatem sledilo še več drugih govornikov.

Ob 4. uri popoldne je bila odprta na ogled soba v oni graščini, kjer se je rodil pok. Baraga. V oni sobi imajo še sedaj neko spominsko palico, dolgo kak poldrugi meter; na vrhu je ta palica kak palec debela; v sredini 2 palca, in potem čedalje bolj tanjša in koničasta in zvita kakor kozji rog. Na vrhu je imela ta spominška palica pritrjen lep svilnati rudeči trak. Hranijo v isti sobi tudi neko podzglavno blazinicco. Kaj vse to pomeni, mi ni znano; sodim pa, da je isto palico imel pok. škof Baraga, ko je bil še deček in da je na isti blazinicci ležal kot otrok.

Vsak izmed gostov je pohitel z neakim spoštljivim spominom v ono sobico, kjer je zagledal luč sveta nepozabljeni ameriški slovenski misijonar škof Baraga, in kjer mu je tekla zibelka.

Zvečer je bil ves grad in vrt krasno razsvetljen z malimi balončki; godba je neprestano igrala znane slovenske komade in čulo se je tudi naše lepo narodno petje.

Ko so pričele lučke v balončkih pojenjati, smo se jeli tudi mi odpravljati domov vesel in zadovoljni, ker smo prebili par veselih ur na vrtu, po katerem je mil. g. škof Jernej Friderik Baraga skakljaj v svojih otroških letih.

Letos dne 29. junija bomo obhajali že 120 letnico Baragovega rojstva. Tega dne se bomo z gnečo spominjali osobito mi ameriški Slovenci, — najbolj pa gotovo rojake iz države Michigan, kjer je pok. škof Baraga toliko let misijonaril in kjer je tudi pokopan. V to svrhu kličem že danes: Slava in čast Baragovemu spominu!

Anton Stmša,

član dr. sv. Vida št. 25 K. S. K. J.

Iveri.

Samo prijatelji dela najdejo čas za izvrševanje potrebnih stvari.

Kdor se skrbno drži svojega lastnega posla, se drži stalne službe.

Težavno je za moža, povspeti se do visoke stopnje, še težje je pa pasti s te stopinje zopet nazaj.

Dosti je takih ljudi na svetu, katere bi lahko primerjali živim, nabasanim oblekam.

Ljubosumnost je takozvana "Trading" znakma, katero se daje v vsakem slučaju odkritosrčne in prave ljubezni.

Pri kaki veliki nevarnosti, ali nesreči postane marsikateri pogumnež strahopeten in bojazljiv.

Poučevati napake drugih, je najbolj prikladna šola k izobrazbi.

Nevidni vzrok izvaja večkrat vidni uspeh.

Dosti tatov je zaprtih vsled tega, ker niso bili dovolj petični s svojimi zagovorniki.

Ako reče ženska: "Jaz bom," ali "Jaz hočem," je predlog enoglasno sprejet in potrjen.

Nekateri ljudje se že tokom študentskega potovanja toliko pričujo, da lahko nadlegujejo svoje prijatelje po več let.

Izkušen ribič ne meče trnka in vade na ravno isto: prostor v vodi kakor njegov tovariš.

Ne obsojaj moža, če ima morda zakrpane hlače. Morda je dotičnik nedavno kupil novo obleko svoji ženi in za 7 svojih hčer.

bi hoteli o lastniku "S. N." — zloglasnem Zottiju še kaj več pisati. Zottija so že prekleli ameriški Slovenci do zadnje kosti, ker jih je ogoljufal za približno 4 milijone kron. — Pa naj tak izdajatelj, oziroma lastnik slovenskega dnevnika diktira nam ameriškim Slovincem? Se Cukukafom in Kalabrezem ga ne privoščimo. —

Ker dobro poznamo moze Zottijevega "kalibra" in njegovih podložnikov, se nismo prav nič čudili, ko je urednik "S. N.", brumni, vsevedni, modri in "kumstni", "greenarski" Zvonko v 41. številu svoje judeževne cunje z dne 8. t. m. na veliki zvon sramotno obesil tudi našo K. S. K. J., njenega glavnika, gl. odbor in urednika našega glasila. Morda si je pa naš "zeleni" modrijan iz Vesey St. izbral sedaj našo organizacijo in našo konvencijo za svoj plen tako, kakor je to delal lani in še dela sedaj z J. S. K. J.?

Enkrat za vselej prepovedujemo Zvonko de Zottijevega blatiti našo K. S. K. J. v "S. N." prvič že s tem, da jo poučuje že v imenu. Ime prve ali najstarejše amer. slov. podp. organizacije je: Kranjsko Slovenska Katoliška JEDNOTA, in ne "enota". Pod tem imenom je bila naša organizacija ustanovljena in tudi inkorporirana. Ravno taka imena imajo tudi razne druge naše slov. podp. organizacije: J. S. K. J. ali S. N. P. J. — Na ukaz "greenarskega" urednika — "S. N." — ne bode nobena teh organizacij prenebrala svojega imena po njegovem kopitu. Kdor piše torej ime kake amer. slov. podp. organizacije namesto pravilno: "Jednota" samo "enota", ta smeš in blati vse članstvo dotične organizacije; to velja prvici vrstni vsevednem: uredniku "S. N."

Že gori smo omenili, da se je Zottijeve cunje dne 8. t. m. zalepla tudi v K. S. K. J. nje glavni ured in urednika našega lista vsled tega, ker nismo na njegovo "komando", še nič pisali o naši 13. konvenciji, ki se nam bliža.

Zelenega urednika Zvonkoto vprašamo pred vsem, če je kratkoviden, ali celo slep? Ali ni morda čital že v št. 16 našega lista z dne 25. apr. (torej 11 dni prej) poziv gl. tajnika na 5. strani, da naj prične članstvo razmotrivati in razpravljati o bodoči konvenciji? Na ta poziv smo priobčili 2 tedna kasneje, ali v št. 18 kar 5 razprav ali tozadevnih pismov. Št. 18. se je tiskala v torek, dne 8. maja popoldne, torej že 2 dni prej, ko smo dobili št. 41 "Slovenske Nerode" v roke. — Prepozno si došel Zvonko prepozno! Uradniki in tudi urednik "Glasila K. S. K. Jednote" vedo dobro, kaj morajo ukreniti za konvencijo brez tvojega modrega nasveta. Mi ne potrebujemo prav nobenih podukov z zloglasnega Vesey St. v New Yorku, osebno se od osebe, ki nima sploh pojma o družtvnem in Jednotnem življenju in poslovanju v Ameriki. Naša Jednota je imela svoje konvencije že tedaj, ko je urednik "S. N." nosil še kratke hlače in je trgal se v ljudski šoli morda umazano srajčko. Tako bomo tudi sedaj pravili in zaključili našo 13. konvencijo brez Zvonkovih nasvetov. — Njegovega klobasanja o naših "enotah" niti več vrbci ne marajo poslušati.

Če že ve nad vse modri Zvonko toliko povedati o konvencijah naših podp. Jednot, naj nam kar odkrito naznani h kateri slov. podp. organizaciji "enoti" sploh on spada in kolikih konvencij se je že udeležil? — Potem bomo pa govorili drugače.

K. S. K. J. ima sedaj svoje lastno glasilo. Za reklamo o konvenciji ne potrebujemo torej nobenega drugega lista, še najmanj pa Zottijeve cunje. Urednik "Glasila K. S. K. Jednote" pozna dobro že 14 let družtveno in organizacijsko življenje ameriških Slovincov, udeležil se je že tudi več konvencij in sicer še takrat, ko je g. Zvonko v starem kraju pritiskal še pečate na pošti in še sploh ni vedel, da imamo mi ameriški Slovenci kako podporno Jednoto. — Res, hudo je, če hoče jajce več znati kot put. —

K sklepu kličemo v imenu K. S. K. J. urednika "S. N.": "Mind your own business"! Če morda še ne ve v velučenju g. Zvonko kaj te besede po naše pomenijo, naj si kupi v knjigarni Steiger and Son na bližnjem mu Murray St. Ahnov slovar, ali pa Kubelkov besednjak.

Še predno se je pričela lanska leto v Evelethu, Minn. konvencija J. S. K. J. je "S. N." porabil celo tone papirja in črnila za razne članke napade itd. v trdi si svesti, da bo postal morda glasilu J. S. K. J. — Pa skledica se mu je prebrnila. — Iz maščevanja udriha vsled tega še sedaj po J. S. K. J., njenim uradnikom, glasilu i. t. d.; njegov glas odneva, kakor glas obupanca v pušavi. — Zares, falotstvo tega Judeževnega lista presega že vse meje. — Ni čuda, ker izhaja izpod Zottijevega korita. Škoda se nam zdi za papir, če

So enkrat "Ta nesročni K".

Pod tem naslovom sem čital v št. 17. našega Glasila zanimiv in nadvse pameten članek, ki se je naslanjal na sosedno bratsko podporno organizacijo J. S. K. Jednote, pri kateri se je zadnje čase precej pisalo za odstranitev imena "katoliška", ter navse zadnje prišlo tako daleč, da je glavni ured razpisal splošno glasovanje in dal članom na razpolago, da določijo, naj se li ime "katoliška" odstrani ali naj ostane.

Kot večletni član omenjene organizacije si štejem v dolžnost, da opozorim slavnj gl. odbor in cenjeno članstvo J. S. K. J. na tole: Jednotna pravila določujejo, da se zamore potom splošnega glasovanja premeniti točke pravil. Dobro! Poglejmo pa namen splošnega glasovanja, ki je ravno razpisan. Tukaj se gre za spremembo imena. Če se premeni ime, se premeni s tem nekaj v charterju. Jednota je bila inkorporirana pod imenom, kakoršnega sedaj nosi. Da se zahteva od gotove strani premeniti ime, se hoče s tem premeniti charter. Premeniti charter ali del istega se zamore le na konvenciji, potom postavno predložene resolucije. Državni varovalni oddelek, bode hotel znati vzrok, zakaj se hoče premeniti charterja napraviti in je od njega odvisno, če bode kaj takega dovolil ali ne. V takem slučaju so državni uradniki jako previdni in hočejo znati vzrok, zakaj li hoče inkorporacija premeniti ime. Torej, kakor sem omenil: le na konvenciji ali glavnem zborovanju se zamore staviti in sprejeti resolucije o premenbi charterja, splošno glasovanje ali referendum. pa nima pravice in se potom istega ne more premeniti imena Jednote. Mi imamo v naših pravih ustavi in pravila, charter pa ni ne prvo in ne drugo, radi tega splošno glasovanje do istega nima oblasti ali moči.

Eden ali drugi bode rekel: to je jolietško maslo. Toda naj reče, kdo kar hoče, to me jako malo briga; za sedaj omenim le toliko, da to je maslo državnega zakona in ni drugo. Če se hoče kateri izmed članov o tem prepričati, naj si nekoliko od bližje ogleda zakon bratskih podpornih organizacij države Minnesota, ali katere druge države in takoj bode uvidel, da je istina kar sem tukaj navedel.

Radi tega bi priporočal slav. gl. odboru J. S. K. J., da splošno glasovanje o premenbi imena ustavi in članstvu pojasni, da se ime potom splošnega glasovanja ne more in ne sme premeniti. S tem se bode nepotrebno pisarjenje prenehalo, ker bode članstvo uvidelo, da je splošno glasovanje v tem oziru protipostavno in ker je nas vseh dolžnost vpoštevaty zakon, se bode demo gotovo istemu pokorili.

Večletni član J. S. K. J. Joliet, Ill., 12. maja 1917.

Vojni ujetniki pridejo v Ameriko.

Dne 8. t. m. se je vršilo v Washingtonu, D. C. posvetovanje med člani vojne komisije, kako bi se zamogo izvesti načrt, da bi Nemčija na prisiljen način pripomogla rešiti živlensko vprašanje ententnih zaveznikov.

Modri možje, ki so zastopani v tej vojni komisiji, došli iz Francije in Anglije, so izdelali vsled priporočila naše vlade zelo važen načrt in sicer, da naj bi se številne nemške ujetnike, živce sedaj v Franciji in na Angleškem poslalo semkaj v Združene države za obdelovanje farm. Na ta način bi se ententnim zaveznikom olajšalo nekaj bremena, ker bi ne bilo več potreba skrbeti za prehranjevanje številnih nemških vojnih ujetnikov; drugič bi pa ti vojni ujetniki pripomogli veliko pri produkciji poljskih pridelkov v Združenih državah.

Računa se, da je v Franciji in na Angleškem priložno pol milijona (500.000) vojnih ujetnikov. Od teh je naravno največ Nemcev, pa tudi nekaj Avstrijcev. Nedvomno, da se nahajajo med njimi tudi naši Slovenci; kajti znano je, da je poslala Avstrija ob izbruhu vojne lepo število svojega vojaštva Nemcem na pomoč na zapadno fronto. Govori se celo, da je belgijsko mesto Antwerpen padlo Nemcem v roke le s pomočjo avstrijske artilerije. — Za enkrat se bo poslala semkaj 100.000 vojnih ujetnikov.

Združenih državah je še na milijone akrov dobre zemlje neobdelane, osebno na severozapadu. V to svrhu je že izdelal tajnik notr. zadev svoj načrt, kje ravno se bo določilo 1 milijon akrov državne zemlje za obdelovanje po teh vojnih ujetnikih. Dosti vojnih ujetnikov se bo pa razdelilo tudi po drugih državah, kjer farmariji že danes iščejo delavcev, a jih ne morejo dobiti.

Nad vse previdna in prebrisana vojna komisija ima pa za ta načrt še nekaj drugega v mislih. Od kar so napovedale Združene države nemški vladi vojno, je bilo zaseženih okrog 90 večjih in manjših prej tu interniranih nemških parnikov. Sedaj se bo pa te številne parnike vporabilo za prevoz vojnih ujetnikov semkaj v Ameriko. V Francijo in v Anglijo se bo poslalo s temi parniki živeža in vojnega materiala, semkaj nazaj se bodo pa vozili na teh parnikih vojni ujetniki. To je vsekako izvrstna in dobra misel. Nekateri člani vojne komisije so celo mnenja, da naj bi se določilo za to delo na teh parnikih sedaj tu ujetne nemške mornarje. Ta načrt ni ravno preslab, a je zelo opasen. Vojna komisija je mišljenja, da bi v tem slučaju Nemci morda ne streljali na te parnike, ker bi se nahajali na njih lastni ljudje. Zaščita pred nemškimi podmorskimi čolni, ali varnost na morju je dovedla vojno komisijo do tega načrta, ki se pa najbrž ne bo izvedel. Ta korak bi bil na vsak način lahko pogubonos, če bi se n. pr. nemški mornarji na teh parnikih spuntali in izročili parnik z blagom vred kakim nemški bojni ladji. Drugič trdijo nekateri, da ni prav in lepo, če bi se sililo vojne ujetnike v vojnjo črto.

S prevažanjem nemških vojnih ujetnikov se bo na vsak način pričelo in sicer že tekom 20 dni; sedaj so razni strojniki in inžinirji noč in dan zaposleni s popraviljem teh parnikov, da bodo za promet prikladni.

Gori navedeni načrt je izdelal in izprožil senator Fred Hale iz države Maine in se je tozadevno že posvetoval s predsednikom angleške vojne komisije Arthur J. Balfourjem.

Na vsak način bodo imele Združene države nekaj koristi od tega; prvič se bo za te vojne ujetnike skrbelo tukaj in jih tukaj preživljalo, namesto, da bi se jim pošiljalo živlenske potrebščine venkaj; drugič bodo imele Združene države korist, ker bodo ti vojni ujetniki pomagali na naših farmah, da se bo na jesen pridelalo tem več žita in drugih poljskih pridelkov; saj dandanes vendar o skrbujejo Združene države skoro vs Evropo. Tretjo korist pa računajo v Washingtonu od teh ujetnikov s tem, ker mislijo, da bo na tisoče istih ostalo po vojni tukaj in da bo vzelo drž. papirje.

O tem skoraj ne moremo dvomiti. Vsakemu vojnemu ujetniku se bo domovina strica Sama gotovo bolj dopadla, kot pa sedaj s krvjo oblita in napojena Evropa. Marsikdo izmed teh ujetnikov ima tu svoje sorodnike in znanec; želel je morda že davno odpotovati k njim v Ameriko, pa ni mogel. No sedaj se mu pa nudi lepa prilika za to, ker bo potoval v Ameriko celo zastop.

Morda bo došlo med temi vojnimi ujetniki morda tudi kaj naših zopet lahko videli; če nam pa že z odprtimi rokami in jih bomo po dolgem, dolgem molku — morda zopet lahko videli, če nam pa že to ne bo mogoče, bomo pa vsekako lahko stopili z njimi v pismo zvezo, ko se bodo nahajali na naši ameriški svobodni zemlji. — Da bi se ta načrt le tudi res izvedel in uresničil!

Poraba streliva v zadnjih vojnah.

Streffeurejev strokovni vojaški list piše: Naravno je, da je zelo težko, natančno ugotoviti porabo streliva za bojne namene v vojni. V vseh bojih se dogaja, da posamezni vojaški oddelki postrele nenavadno mnogo streliva, dočim drugi, ki stoje v drugi vrsti, ne sprožijo niti enega strela.

Vojna leta 1866. — V času od 26. junija pa do 3. julija je porabila pruska armada do 2 milijonov puškinih nabojev, kar pomeni na 15 komadov na moža. Pri 37. pešpolku je prišlo na moža po 45 streliv. Avstrijski polki so porabili ravnotako po 15 nabojev na moža. (Takrat so imeli Prusi, kakor zna-

no, modernije puške, kakor pa avstr. vojak.)

Vojna leta 1870-71. — Francoski pešec je imel pri sebi po 91 nabojev, pri bataljonu pa jih je bilo pripravljenih za vsako puško po 52, v municijskem parku pa 137. Največ se je porabilo pri VI. zboru, ki je v bitki dne 18. avgusta postrelil povprečno po 60 nabojev na puško. Pri nekaterih končnih bojih se je dogajalo, da so celi vojaški oddelki ostali brez streliva, ker preje niso bili dovoljno preskrbljeni z njim. V zgodovini več polkov se naveda to kot vzrok končnega poraza. V nemški armadi je imel vsak mož 169 streliv, v municijskem vozu pri bataljonu 19, ostanek pa je bil v municijskem parku, čigar velika oddaljenost od bojišča je povzročala velike težave.

Rusko - turška vojna 1877-78. — Pri ruski armadi je znašala povprečna poraba 40 odstotkov puškinih nabojev (60 pri možu, 70 v municijskem vozu). Največ streliva je pripadalo na divizijo Skobeleva: 178 nabojev. Pešpolk št. 140 sam je v bitki dne 30. avgusta 1877. leta postrelil povprečno po 94 nabojev na puško. — Turška armada je v svojih sijajnih urejenih obrambnih pozicijah porabila do 500 nabojev na puško.

Rusko-japonska vojna leta 1904-05. — V japonski armadi je bilo: pri vojaku 180, v bataljonskem municijskem vozu 60, v municijskem parku 150, v armadnem parku pa po 300 nabojev na puško; skupaj 770 nabojev na puško. O resnični porabi ni točnih podatkov. Japonci sami so ugotovili po 50 nabojev za en dan bitke. Tako bi pripadalo na bitko pri Ljaojanu (8 dni) 400 streliv, pri Šaho (12 dni) 600 streliv, pri Mukdenju (15 dni) 750 nabojev. Japonci se morajo zahvaliti svoji vestni in premissljeno izvedeni oskrbi, da so njihove čete le zelo redkokdaj trpele na pomanjkanju streliva. — Rusi: Od vse množine, 303 nabojev, jih je bilo 129 pri možu, 66 pri polkovnem trenu, 36 pri divizijskem in 81 pri zbornem parku; pri armadnem parku je bilo še 164 streliv na puško v zalogi; skupaj torej 467 na puško. Povprečna poraba se zdi, da je bila manjša kot pri japonski armadi in se more računati na 35 streliv na dan na in puško. V najspredejših vrstah so posamezni oddelki postrelili do 400 nabojev na en dan bitke.

Naslednji podatki o porabi streliva so natančno ugotovljeni: 30. avgusta 1904 je 4. bataljon 26. pešpolka postrelil do 250.000 nabojev; v bitki pri Ljaojanu sta polka št. 138 in 139 v času od 31. avgusta do 5. septembra postrelila po 100.000 nabojev; pešpolk št. 137 je postrelil dne 1. septembra 190.000, dne 2. septembra pa 170.000 patronov. Ob reki Šaho je pešpolk št. 138 v enem dnevu porabil 352.000 nabojev. Od 13. do 16. oktobra je pešpolk št. 139 v enem dnevu porabil 320.000 nabojev. Od 13. do 16. oktobra je postrelil pešpolk št. 138 nič manj kot 1.920.000 nabojev, to je povprečno po 150 streliv na dan na puško. Največje množino streliva so porabili: Dne 1. oktobra pešpolk št. 34, namreč 400.000 nabojev, kar pomenja 160 nabojev na puško; dne 18. julija 123. pešpolk 450.000 nabojev, ali 180 nabojev na puško; dne 30. in 31. julija 33. pešpolk (1400 mož) 925.000 nabojev in 34. pešpolk (1900) mož 1.250.000 nabojev, to je 330 nabojev na puško; dne 14. oktobra pa 138. pešpolk celo 974.000 nabojev, to je po 400 nabojev na puško. — Če primerjamo vse to, je 138. pešpolk porabil v petih dneh ravno toliko municije, kot vsa pruska armada v vojni leta 1866. Posamezni, popolnoma slabi polki, kakor na primer sibirski 33. in 34., sta porabila v dveh dneh toliko nabojev, kot ves tretji nemški armadni zbor dne 16. avgusta 1870. leta. Delno popolnjevanje te ogromne porabe streliva je bilo Rusom mogoče samo zaradi daljšega trajanja bojev, bližine železnice in posebno zato, ker je bila vojna po svojem značaju defenzivna.

Zdi se to kakor pravljica, če se ve, da je nekaj Napoleonova garda izhajala s 25. naboji celo vojno. V revolucionarni dobi je imel vojak vsega skupaj 90 nabojev. Pruska je porabila v 1866. letu 2 milijona. Nemčija v letu 1870. pa skoro 30 milijonov nabojev. To porabo, dasiravno je bila še vedno majhna, je treba postaviti na račun nosnosti nemške puške (800

korakov, dočim je francoska Chas-sepotova puška nosila že na 1100 metrov.

Rusko-japonska vojna je uvedla popolnoma nov način boja, po katerem je znatno poskočila poraba streliva. Da bi bilo mogoče zadržati skoro nevidnega sovražnika, so od časa do časa obsevale velike prostore s pravo točo krogel, torej nesmerjenim streljanjem.

Tudi sedanja vojna kaže nadaljni porast porabe streliva. Večkrat vpliva baje streljanje moralno. Kakor se kaže sedaj, Rusija že ne more izgovarjati dovoljne potrebne municije v svoji lastni deželi in je navezana na dovoz iz inozemstva.

Tisoč nabojev na puško ob začetku vojne, odgovarja nekako našim današnjim zahtevam.

Ameriške vesti.

Novi vojni davki.

Washington, D. C., 14. maja. V svrhu delnega pokritja vojnega kredita bode vlada poleg direktnega letnega dohodninskega davka naložila še posebne vojne davke na razne potrebščine in predmete. S tem namerava vlada dobiti v pokritje vojnih stroškov \$1.508.500.000 (poldrugo milijardo) dolarjev.

Novi davki bodo naloženi sledeče:

Doh. korporac. davek bo povečan z 2 na 4 odst. — Dohodninski osebni davek pri čisti letni dohodnini \$1000. — 2 odst. za samce, za oženjene 2 odst. od \$2000. — Čistih letnih dohodkov. — Kdor ima \$500.000 letnih dohodkov, ali več, bo moral plačati 50 odst. doh. davka.

10 odst. pri voznini na železnici. 3 odst. pri tovornih listih. \$2.20 pri galoni "viske". \$2.75 pri sodčku piva.

25c pri gal. rektifike šprita. Davek na vino bo podvojen. Mehke pijače (pokalice itd.) 2c pri gal.

5 odst. vrednosti od avtomobilov. 5 odst. od godbenih instrumentov. 5 odst. od dohodkov pri javnih oglaših (oglasil v listih pri tem niso vpoštetih.)

10c pri igralnih kartah. 10 odst. pri vstopnicah za gledališče, "baseball", igre in druga zabavišča.

10 odst. pri tiketih v Pullman železn. vozovih.

5 dost. pri zlatnini in draguljih. Poština: I. razred za pisma 3c, za dopisnice 2c, II. razred (za časnike) 2c pri funtu za I in II. pas (zono) v razdalji od 50—150 milj; 3c za III. in IV. pas (150—600 milj); 4c za V. in VI. pas (600—1400 milj) 5c za VII. pas (1400—1800 milj) in 6c za VIII. pas (nad 1800 milj)

\$6.00 pri 1000 smodkah. \$2.50 pri 1000 cigareтах. 16c pri funtu izdelanega tobaka. \$25.00 letnega davka za prodajalce tobaka na debelo.

50 odst. pri raznih športnih predmetih, ali izdelkih.

10 odst. od cene na debelo pri refiniranem petroleju.

Od 10—33 odst. pri zapuščinskem davku.

Ta vojni davek bo stopil takoj v veljavo, ko ga bo še kongresna in senatska zbornica odobrila.

Joffre v New Yorku.

New York, N. Y., 11. maja. Že dva dneva se prireja francoskem maršalu Joffreju v našem mestu velike svečanosti, tako tudi ostali članom francoske vojne komisije, ki so na obisku v Združenih državah. V Brooklynu, v Prospect Parku je mar. Joffre odkril spomenik znanemu generalu Lafayetteju; pri tej priliki so mu meščani podarili v spomin krasen pozlačen meč. V Central parku v New Yorku so mu pa izročili doljubni ameriški Francozi majhen, iz čistega zlata izdelan kip boginje Svobode. Vse povsod, kjer se mudi maršal Joffre, mu prireja obinstvo burne ovacije. Danes popoldne je položil Joffre krasen venec iz svežih rož na grob generala Grant-a.

V proslavo odličnega francoskim gostom se je vršila zvečer v new-yorskem opernem gledališču velika slavnostna dobrodelna predstava. Ta prireditve je vrgla čistih \$86.000 katere so izročili maršalu Joffreju za francoske vojne sirote. Joffre se je po predstavi s solznimi očmi zahvalil za ta velikušni dar v imenu vseh francoskih junakov in sirot.

Novice iz stare domovine.

PREHRANA PREBIVALSTVA.

Dunajska Arbeiter Zeitung piše dne 11. februarja: Odkar drži mrz, so se trgi zelo izpraznili. Dovož je zelo upal, a še ono, kar se upelje, izgine v trenutku iz prometa. Zelenjava in sadja sploh ni. Nikdo ne doseže v mesto železnice pa so zaposlene z drugimi stvarmi. Vsled tega je danes mnogim težko iti na trg, ker vedo, da ne dobe ondi niti najpotrebnejših predmetov. Čudno je sploh, da ni trg pri sedanjih zimskih poplavih, ali želodec zahteva svoje pravice. Na žalost se danes in najskromnejši žolodec le redko nasiti. Več dni že zastoj iščemo zelenjave. Solata in spinaci ne prenesete mraza, ostane toraj samo kapus, kateremu pa je poskočila cena od 60 do 80 vinarjev in več za kilogram, ker se tudi ta uvaža iz inozemstva. Za kislje zelje se peha jo meščani kakor za kruh. Krompirja sploh ni več v prometu, a nemška repa, ki nadomestuje krompir, kot sredstvo za polnjenje želodca, se razproda na mah. Mnogi so se že navadili na nje neprijetni okus, in kostanjev prodajajo sedaj repo namesto banoslovno draga kostonja in pečenih jabolč, ki so ravnotako redki, kakor krompir. Sadna pižaja je gotovo izumrla, a najcenejša jabolka stanejo 2 K do 2,60 K kilogram. Pred letom dni se je moglo še dobiti dovolj jaje po primeroma dobri ceni, sedaj pa jih je tako malo, da širše mase prebivalstva sploh ne morejo priti do njih. In tako sploh nimamo marmelade, kar bi mogli imeti, ako bi ne čakali na neke energične odredbe ministra za prehrano, ki producira vedno le lepe naredbe, misleč, da bo na ta način olajšal prehrano.

SLOVENCIS O WILSONU.

"Edinost" piše z dne 4. februarja, 1917: Razlog, zakaj se zavezništvo borijo nadalje in zakaj da ne sprejmejo ponudbe za mir, so narodnostni principi. Zavezništvo se ne bori radi ekonomskih vzrokov, ne radi imperijalistične strasti, ne radi hlepenja po tujem ozemlju, oni se bori za osvoboditev malih narodov iz politične sužnosti. Edino ta razlog je potisnil zavezništvo meč roke. Ako je ta razlog resničen... (nekaj zaplenjenega), potem moramo priznati, da se zavezništvo bori za pravično in pošteno stvar. Ali kako pa izvedejo zavezništvo svoje namene? Italija ga na primer izvede tako, da vzame Slovence svoje šole, izpodrine slovenski narod iz javnega in političnega življenja. Ona zatira furlanske Slovence na najbrutalnejši način, ne dovoli jim slovenskih šol, niti slovenskih duhovnov, v cerkvah se ne sme pridigati v slovensčini. Kako hoče ona urediti narodnostno vprašanje glede malih narodov? Wilson je proglasil v svojem govoru narodnostni princip. Omislil si ga je pod okriljem političnega principa. Ako ga mi natančno razumemo, se v prvi vrsti tiče avstrijskega problema. Wilsonov program je program vseh avstrijskih narodov, ki zahtevajo, da se v tej državi izvede narodnostni princip doslovno brez kakih klavzul, radi katerih bi nastale kake podrejenosti, da se izvede do poslednjih konsekvencij, da so vsi narodi v tej državi enakopravni brez razlike vere, jezika ali narodnosti. Mi zahtevamo, da se na podlagi Wilsonovega principa reši avstrijski narodnostni problem. (Pred stopca zaplenjenega).

"Slovenec" z dne 26. I. piše: — Mi se danes še ne moremo natančno baviti z Wilsonovim govorom, ampak hočemo reči samo tole: Wilson je govoril bolj kot idealist. Wilson je razlagal narodnostni princip na svoj način. On se ni veliko oziral na versko-moralno stran naroda, ampak se je oziral na etnografske razmere po državah, v katerih žive razni narodi pomešani med seboj.

"Slovenski narod" z dne 25. jan. piše: — Nihče ne more tajiti, da je Wilsonov program v glavnih točkah idealen in da je povsem pravičen. Glavna točka Wilsonovega programa je zaščita vsakega naroda v novej državi. Vsi pravici lahko rečemo, da se Wilsonov program bistveno razlikuje od programa zavez-

kov. Kajti zadnji imajo namen popolnoma uničiti svojega sovražnika. Wilson v svojem govoru ne odobrava tega in iz tega stališča moramo njegov govor preučenati. Zavezništvo so mali narodi samo sredstvo za uničenje velikih narodov, samo geslo proti velikemu narodu, svojim sovražnikom, in ni občni princip, katerega bi pred vsem oni morali najbolj spoštovati. Wilson misli pošteno. On dobro ve, da je od popolne ureditve narodnega vprašanja v smislu te ideje, katere prepoveduje vsako vladanje močnega nad slabšim in vsako zatiranje malih narodov v korist večjih, daje vsem narodom enake pravice in zahteva od vseh enake dolžnosti. Naša država (Avstrija) je prva, katere akceptira načelo Wilsonovega govora in programa. In njegovo drugo načelo, da je vlada ljudstvu odgovorna za vsa dejanja osvojimo brez vsakega pomisleka. To načelo je v naši ustavi in se je že začelo pomaloma izvajati. In zavezništvo imajo v svoji zvezi Rusijo, katere niti do danes dala konstitucionalne svobode svojim narodom. (Danes imajo ruski narodi največ svobode izmed vseh narodov v Evropi. Opomb. Ured.) Wilsonov načrt je idealen in sedaj v tem času nima pomena, ampak za bodočnost ima velik pomen. Njegov načrt ne bo pospešil konca vojne. Ko bi Wilson pomagal, da bi se vojna takoj končala, bi se njegov načrt tudi kmalu vresničil.

POGREB SLOVENSKEGA STOTNIKA NA GALIŠKEM BOJIŠČU.

Nedavno smo javili, da je padel na severnem bojišču stotnik 47. pešpolka Ferdinand Ornik, doma iz Jarenine na Štajerskem. Njegov narednik Henrik Vollmaier, doma iz Selnice ob Dravi popisuje sedaj v pismu svoji ženi smrt in pogreb tega častnika, ki je bil pri svojih slovenskih vojakih izredno priljubljen. Pri naskoku na selo D. je dobil stotnik Ornik strel v srce. Narednik V. je dočel ukaz, da preskrbi svojemu poveljniku pogreb v vasi P. za fronto. "Naložili smo ga na voz in peljali v zelo temni noči v selo P. Tam smo zanesli truplo v neko bojiško kmetiko hišo. Kmet je napravil oder, kmetica pa je prinesla lepe snažne prte. Hipoma so se zbrali sosede; vprašali so me ali je pan kapitan katolik. Ko potrdim, priinesejo iz cerkve sveč in dekleta ovenčajo sobo. Med vožnjo v selo sem videl pri eni izmed hiš vojaško stražo. Grem tja in vprašam vojaka, katero poveljstvo je tukaj. On mi pove, da je poveljstvo madžarskega črnovojniškega maršbataljona. Poveljnik je stotnik Hutiray, in dal mi je cel pionirski oddelek na razpolago. Kupil sem les za rakev in križ in že so bili pionirji na delu. Šest pionirjev sem poslal na pokopališče, da izkopljejo dva groba. Poslal sem namreč kmetu z vozom nazaj k sanitetnemu oddelku še po tri mrtve, kateri so tudi v istem času padli kakor naš stotnik. V jutro na dan sv. Antona ob 4. uri so prinesli pionirji rakev. Prišlo je okoli 30 deklet, katere so pletla vence. Rakev so opletla, da je bila kakor en sam venec. Tudi oskrbnik kneza Ljubomirskega je daroval lep sveč venec. Napis na križu sem dal pri kovaču vžgati. Z duhovnikom sva določili pogreb na 8. uro popoldne. Že ob 7. uri je bilo dvorišče in spredaj cesta polna ljudstva, katero je čakalo na pogreb. Ob 8. uri pride duhovnik in častniki. Prišlo je šest nosačev in ena četa kot častna straža. Kmetje so prinesli vsa bandera, kar jih je cerkev imela. Opravile so se mrtvaške molitve in počasi se je spreved pomikal k cerkvi. Bilo je videti, kakor procesija. Ko se je rakev spustila v grob, se je vse na glas jokalo. Tudi solnce se je zarilo pod črne oblake, tudi ono je bilo žalostno. Topovi so gromeli na vseh gričih, kakor da bi hoteli izkazati rajnemu zadnjemu častu, a v resnici so le iskali novih žrtev. Potem so pionirji grob zagrebli. Tudi častniki so imeli solzne oči. Po opravi grem k duhovniku prosit za račun; a v moje začudenje mi je rekel, da je storil vse iz ljubezni do bližnjega in da ne vzame niti vinarja. Z desetnikom greva še enkrat k grobu in sva molila za du-

šo ranjega. Teško, teško, sva se poslovila od našega nepozabnega dobrega in hrabrega stotnika.

Pismo devolki.

V zakopih; nedelja 27. junija 1915.

Dolina vsa je polna mladega življenja — mrtve, smrti kraj pa širna plan. Ko da nebo in zemlja sta se spoprijela in v borbi ljuti zadnjih sil tesno objela, Grmi in treska po ozračju... to vroč je dan!

Rohne železni zmaji s strašnim trnčcem, in kaže sikajo pekoči ogenj v ta srea še ljubezni želja, še polna hrepenenja, mladih sanj.

Pridr sem mimo... tu leži, na prsih rana, sveža še in topla, iz nje pa solza se za solzo zbira in na gališka tiha tla polzi —

"Priatelj, čuj... sem lezi k meni priloni glavo sem... na moja prsa... poslušaj me... ugašam že... tam v domovini pa cveto zdaj rože... po vrtil vseh... po oknih vseh... levkocje, astre, rožmarin in nepozabni nagelji rdeči... Tam v domovini jutro... tu večer, tam v domovini vsa ljubav je moja... Ta robec vzemi... priloni k prsim ga... naj srea solza vroča nanj kiplja — tako ga drži, da zapiše kri... kako sem ljubil jo...! Odpošlji deklici

tja v domovino nepozabljeno... Sree že peča... čutim... smrt se bliža... ljubav ugaša... dan se niža... življenja časa je že izpraznjena do dna... prijatelj... pozdravljen... oh... sreč je tako težko... le glej... kako solzi... glavo mi podpri... povej... Najbolj sem ljubil Njo —

Večer... že mirna in tiha je polljana, v zapadu, v solnčnem oltarju sto luči gori od juga pa še nekaj šumi... ječi... In meni se zdi: da si ga klicala Ti — — —

A. Gaspari — Rakovec.

Poljesje.

Južnovzhodno od Bresta Litovskega meji predtrdnjavsko ozemlje na zloglasna Rokitiška močvirja ali Poljesje. O teh močvirjih je razširjeno mnenje, da so le redkokje prehodna ali sploh ne. Iz razprave nekega ruskega generalštabnega častnika o zapadnoruskem bojišču pa je razvideti, da ima to ozemlje slabši sloves nego zasluži. Navedena študija izvaja.

Poljesje obsega ozemlje med zapadnim Bugom in Dnjeprom, kakor tudi ozemlje cesta Moskva-Brest-Litovsk in Kiev-Kovel ter viske železnice. V severovzhodni smeri obsega 350 km in za četrtino zmanjša rusko zapadno mejo, ki jo deli v dve samostojni bojišči; kajti medsebojna zveza obeh ondi delujočih armad preko Poljesja je skrajno težavno. Ozemlje je zelo redko naseljeno, prebivalstvo revno in prometna mreža skrajno pomanjkljiva. Močvirja in lesovja, ki so v središču krog Mozirja in Pinska, neprehodna, izgube proti severu in jugu, zapadu in vzhodu polagoma svoj neprehodni značaj in preidejo v planjave. V zapadnem Poljesju nastopajo značilna znamenja: številna močvirja, lesovje, številne reke, redke naselbine, težka prehodnost — v veliko manjši meri nego v ostalem področju. Čista močvirja so redka, za poljedelstvo pripravna zemljišča so mnogostevilna; rek je sicer mnogo, toda najvažnejše med njimi imajo vzvišeno, suho obrežno ozemlje. Splošno je torej prehodnost na zapadu večja nego na vzhodu. Močvirja zapadnega Poljesja se v sredini vrste od reki Pripet. Kot široka planjava se razprostirajo od vzhoda proti zapadu ter prekinjajo zvezo med severnim in južnim prostorom; preko močvirij vodijo le ozke, mnogo kilometrov dolge poti, ki so napravljene iz protja. Skoraj popolnoma neprehodno je Zarečje, 120 km dolgo in 25 km široko nepretrgano močvirje, ki se razteza od Pize, Jasielde in Pripeta do ustja Styra,

na drugi strani pa ga obdajajo Styr-Pripet-Strumen in jezera Nebel in Lubjaz. Najbolj suh del je takojenovano Dagevodje, vzvišena, gosto naseljena pokrajina, dalje ozemlje na jugu pri krajih O-palin, Ratno, Wladimirev in Dem-brevica. Vzhodno Poljesje je mnogo bolj dolgo in široko nego zapadno. Za operacije zavezništva enkrat ne pride v poštev.

Na splošno je Poljesje lahko tako-le označi: Njegova širina in neprehodnost, in s tem njegov pomen kot ločilna ovira, narašča od zapada proti vzhodu. "Kolikor dalje prodira sovražnik v notranjost Rusije, toliko večja postaja važnost za Poljesje," tako piše ruski štabovec. "Četudi je zveza na zapadnih bregovih Buga, še precej lahko mogoča, je pa ob bregovih Dnjepa izključena. Naše umikajoče se armade bodo, ko dosežejo Kijev in Rogčev, po železnicah Zlobin-Bahmač in Bahmač-Kijev v bližnji zvezi, dočim bo sovražne armade ločilo neprehodno ozemlje v izmeri 20 dnevnih maršev." Ako ta izvajanja uporabimo za sedanj položaj, moramo sklepati, da se bodo ruske vzhodnogališke armade umaknile v smeri Kijev, kakor se ostala ruska vojska umika proti Minsku in Petrogradu. Med umikanjem bodo tudi ruske armade za dvajset dnevnih mukopolnih maršev ločene med seboj ter zavezniškom ne bo treba v Poljesje, pred katerim je že seitski kralj svaril Darijeve seje, če: "Če ne postanete ptiči in ne zletite pod nebo, ali miši in se skrijete v zemljo, ali pa žabe in poskačete v močvirje, se vaša vojska ne bo vrnila domov." Kakoršen je danes položaj, bo v bližnjem času glavna skrb ruskega armadnega vodstva ta, da obvaruje ruske armade pred to usodo.

Po "Slovenec" 1. 1915.

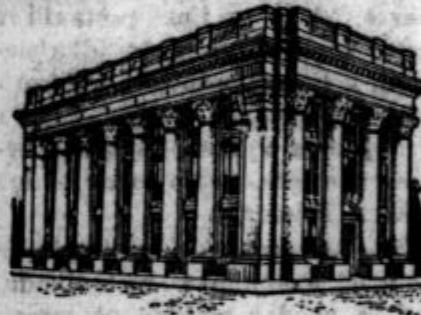
Frank Petkovšek

750 Market Street
WAUKEGAN, ILLINOIS.
Zastopnik raznih parobrodskih družb.
Poslaja denarje v staro domovino in opravila sotske posle.
Se toplotno pripravi Slovincem v Waukegan in okolici.

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857

Nacionalizirana leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad \$8,500,000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550,000.00, kar se drži v posebnem zaščitnem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JOLIETU.

3%

Narastle obresti se polletno pripisujejo k glavnici, ali pa izplačujejo na hranilne uloge od \$1.00 naprej.

3%

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Joliet, Illinois.

"LJUDSKA BANKA".

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGU

USTANOVljena L. 1852.

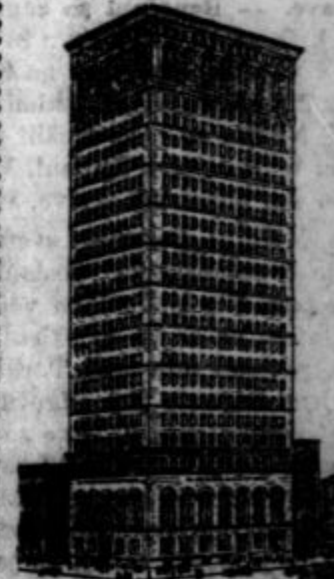
Nikar ne pošiljajte nam denarja v svrhu pošiljatve v Avstro-Ogrsko

IN SICER DO TEDAJ, KO VAM NAZNANIMO, DA JE ZOPET MOGOČE POŠILJATI DENAR V STARI KRAJ.

Prva-Druga Narodna Banka, v PITTSBURGU, PA.

Med tem sprejemamo denar na hranilno vlogo, za katero plačujejo obresti.

FIRST-SECOND NATIONAL BANK Corner Fifth Ave. & Wood Street, Pittsburgh, Pa.

Lastno poslojce.

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich SLOVENSKA GOSTILNA IN RESTAVRACIJA

1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Zaloga in prodaja pristnega domačega vina. Točim vedno sveže izobno Hoescherjevo pivo, fine likerje in prodajam izborne smodke. Cenj. gostom je mrzel in topel lunch zastoj na razpolago.

Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

Ne strašite se!

Vaš denar je varen!

Če tudi je razglašena vojna, se vlada ne bode polastila Vašega denarja, naloženega na banki. Tako izjavlja predsednikova vojna proklamacija. Kar je Vaše, je torej Vaše in ostane Vaše; nihče nima pravice do Vaše lastnine, dokler se Vi zadržite mirno in ne ručete zoper našo državo.

3% obresti na hranilnih ulogah 3%

Obresti, ako nedvi.njene, se pripisujejo h .lavnici in se tako zopet obrestujejo.

Pri nas bode vedno dobro in uljudno postreženi po svojem rojaku.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica Federalnega rezervnega sistema.

Denarja v stari kraj Vam sedaj ne svetujemo pošiljati, tudi ne po brezničnem brzojavu, ker so razmere preveč nestanovitne. Odajamo v najem varnostne škrinje po \$3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer je potem isto varno pred o. njem in tatovi.

Poslojpe, kjer so naši uradi, je naša lastnina.

Naše banka je depozitni urad za zvezno pošto hranilnico, za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

Odprto vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9. dop. do 3. pop.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$360,000.

ZA ADRIJO...

Povest in miselnost-besedninski boj. — Spisala Lea Fatur.

(Nadaljevanje).

Mati dvigne otroka, junaki izstrelje puške, trobentači zatrobijo, bobnarji udarajo... Sumni po zdrav hiti preko Adrije do Krka, budi zavist in strah Benečanov. Prebudi pa tudi vilo v Velebitu, prebudi vse v gorah. Frankopani odjekujejo po Strmen, po Vratniku. Frankopani! Šepečejo gozdi. Vzdihi zamre pod Krkom. — Nikolaj Frankopan dvigne glavo, se ozre na Adrijo. Težka misel mu zaseneči plemenito lice. O morje in otoki! Last davnih dedov, spomin njihove slave in moči. Spomin hrvaške svobode. Dobe, ko so plačevali Benečani Hrvatom danj od Adrije in Krka, ko so sklepali s Frankopani trgovinske pogodbe. Raztrgana si, Hrvaška — Frankopani so oropani stare posesti. Da se razblini njihovo bogastvo, mine njihova moč. Pa ne izgine njihova slava... Čujte, ljubosumni Nemci, cesarjevi slugi, ta pozdrav: Ne pozdravlja Senj cesarskega stotnika. Ne izroča kot takemu mestni sodnik Senja. To velja le Frankopanu, domačemu knezu... Oj Nikolaj! Da razvijeta z Volkom, z Zrinjskim hrvaško zastavo... Kraljevi venec bi se podal Volkovi junaški glavi, Frankopanov plašč bi pokoril rane tožne Hrvaške. Turek bi se uklonil hrvaškemu meču, lev svetega Marka bi se umaknil. Do Carigrada bi nesel Hrvat zmagojučo zastavo, postavil bi križ na mošeje... In kdo drugi kot Hrvat, izpere madež sramote z Evrope!... Vzklika ljudstvo, grme topovi — dan je, poln obetov, nad... Pa oblak se prikrade nad Senj, oblak se gosti nad Frankopanom celu. Ne ker jima gre po pravici, le pod pritiskom nujnosti so dali v Gradcu Nikolaju stotnijo v Senju, Volku podgenerala v Karlovcu. Hrvaško Primorje je v nevarnosti, da ga zasedejo Benečani; zato se pripravljajo z manjšimi napadi. Posestnik Trsata, Vinodola in Novija, posestnik gradov ob hrvaški meji bo brani te meje hrabreje od tujca — njemu, domačinu, ne bodo uhajali vojaki pod pozlačeno benečansko zastavo... Da. Le pod pritiskom potrebe, v resnem položaju, so izročili na graškem dvoru Frankopanom važna mesca.

Meseca avgusta je odpustil benečanski senat nadvojvodovega poslanika Štefana de Ravnača s praznimi besedami. Ni izpustil ujetih Uskokov v Benetkah — v Labinju so se zaprti Rečani. De Ravnač in cesarjeva komisija v Senju, Adolf Althoff in baron Marko Beck, so se sešli na Dunaju in nadaljujejo razprave s cesarskimi svetniki in benečanskim poslanikom, ki se bodo pač vlekli semintja in ne bodo imele nikakega uspeha. Ker nadvojvoda noče in ne more ustreči glavni ljudovladni zahtevi, da premesti Uskoke iz Senja. Benečani se pritožujejo, da počenjajo Uskoki vedno nove vragolije. Ker jim gleda pred Senjem vedno benečansko brodovje na prste, so si izbrali za pristanišče mestce Omis v Dalmaciji. Odtam napadajo po suhem Turke in na morju Benečane. Ker noče izpustiti senat brnjskega stotnika Milanišića, so iskali Uskoki prilike, da ulove kakega odličnega Benečana in ga zamene potem za Milanišića. To se je posrečilo knezu Juriju Daničiču. S tristo Uskoki se je vrnil na Krk in ulovil v Baški benečanskega prokuratorja Jeromina Marcetja. Peljal ga je v Senj in zaprl v kulo sv. Save. — Benečani so zagnali velik krik na to barbarstvo in požali v pasinski grofiji in na Krašu čez 226 hiš z gospodarskimi poslopji. Nikdar se niso družili prebivalci teh krajev s Senjenl. Vendar so jim pokončali sesive, vinograde, oljčnike. Cesarjevi svetniki očitajo benečanskemu poslaniku, da je potrošila ljudovlada več tisoč zlatov, da se ne bi sklenil in da se prelomi mir med Turki in cesarjem. Sorazno jim odgovarja, da je signoriji znano, kako so poizkušali cesarjevi poslaniki zapletiti ljudovlado v vojako s Turki. — Da želi nadvojvoda miru, izpričuje, to, da je poslal takoj, ko je izvedel o dogodku v Baši, reškega stotnika zopet v Benetke, da izpriča ta čin, pove, da izpusti nadvojvoda precej krškega prokuratorja in zahteva, da izpusti ujetega Uskoka. V Senju je poslal nadvojvoda

Da se ne more razpravljati prej o izpustitvi Uskokov dokler se leti ne odstranijo za vselej od morške obali. Marsikaj si izmišljujejo Benečani — Uskokov pa le ne izpuste. Oni bi pač najraje videli, da se poruči reška in senjska trdnjava, da se jim povrne vsa škoda, katero so jim povzročili Uskoki, da se potrdi pogodba, glasom katere bi smeli Primorci kupovati sol samo pri Benečanih. Poslanik nadvojvodov pa je zahteval odškodnino za škodo, narejen v pazinskih okoliščini, da ne prepreči Benečani trgovine s Trstom — da ne motijo pridobivanja in prodaje tržaške soli. — Dogovarjali so se o tem v Benetkah, na Dunaju. Obe stranki sta se držali trdnjav svojih zahtev. Benečani so si izmišljevali vedno še kaj novega. Cesar je bil posrednik med obema strankama, pod njegovim pritiskom je postal nadvojvoda bolj popustljiv. Sklenil se je dogovor. Nadvojvoda je obljubil cesarju, da bo v bodoče strogo pazil, da se iztrebi na morju gusarstvo, da se bodo pokorili Uskoki svoji oblasti v Senju in drugih krajih. Kdor se ne bo hotel pokoriti, zapade smrtni kazni. Hudo delec-prihajače odstrani iz Senja. Zato je postavil v Senj dobrega in poštenega stotnika. Tudi dobro plačano nemško posadko nastani v Senju — toda ne precej —, da se ne vidi, kot bi bil primoran k temu. — Vse to se pa zgodi šele tedaj, ko izpusti ljudovlada vse ujetje Uskoke, preneha z obsedanjem luk, ne ustavlja več trgovine in prometa. Poslanik je vse to odločno zahteval od ljudovlade in povdarjal posebno, da se mora vse to hitro izvršiti, sicer se nadvojvoda ne čuti vezanega na sklepe. — Razpravo o svobodnem brodarstvu so odgledali za poznejši čas, ker se niso mogli zediniti o glavnih točkah. — Benečani so sprejeli ta dogovor. Admiral Venier je dobil povelje, da preneha z napadi in zapiranjem luk. Veseli dogodek so javili v Prago. Cesar je opomnil nadvojvoda, naj izpolni tudi on vse točke dogovora in posebno, naj opomni Zrinjskega, da ne sprejema pregnanih razbojnikov na svoje posestvo v Vinodolu — sicer izgubi redno pravo na posestvo. — Vse se je razveselilo miru, le vsakdo je dvomil, da bo trajen. Benečani so trdili, da ne bo miru, dokler se ne uredi končno vprašanje o premestitvi Uskokov iz Senja — Avstriji, da je vseh nemirov kriva pohlepnost Benečanov po hrvaškem Primorju in da ne bo miru, dokler ne zapode lakomnežev krvavih glav iz Primorja.

Ne! Ne bo miru! Frankopan gleda junaške uskoške postave. Vidi živopisano odeto uskoške žene in otroke. Sreča pogled, ki ga vprašuje in opominja. Mrki pogled obvezanega Jurija Senjanina. Za koga trpe ti junaki? Za Adrijo... O, preden obvelja Benečanom — bo vršal boj... V njem si objasnita Frankopana lice, v njem se spodi grenkost iz srca. Veselo odzdravi Frankopan: "Zdravo, vojvode! Zdrav, Jurija Senjanin! Svete Cerkve sem pokoren sin, svetli biskup, mestnih pravic strog čuvaj, gospod sodnik, vam, junaki, vodja na boj!" "V boj, Frankopan! Vodi nas v boj!" grmi iz stotero grl. Zvone zvonovi, grme topovi.

Svetel, solnčen dan je bil dan prihoda novega stotnika. Drugi dan je vstala burja, razočaranje. Frankopanov ukaz kliče Uskoke na trg — pisar jim prečita vladne ukaze zoper grabež na suhem in na morju, imenuje one venturine in Uskoke, ki se morajo izseliti v Cerkvenico in Selce. Sto uskoških rodbin. Uskoki, ki ostanejo v Senju, dobe stalno plačo. — Razočarani poslušajo Uskoki. Stalna plača obljubljena, junačevanje prepovedano! Izročili so jih smrti. Vzemi vrag komisarje! Zamolklo kot grom v daljavi se dvigne mrmanje, se jači. Smrti, prognanstvu jih izroča Frankopan! Napolnili so svetleč glavo z benečanskimi lažmi. Pravičen je Nikolaj, ni Nemece. Pojasnjajte, posredujte, vojvode! Jurija, solnce naše, Daničič, ti mladi lev, stopite pred stotnika! — S podstotnikom in pisarjem pregleduje Frankopan beležke komisarjev in modro oko mu temni: Česa so pravzaprav krivi Uskoki? Vendar plačajo za sedaj stroške miru... Zato jih nista prognala komisarja daleč... Le par ur od Senja... — Jakob de Leo se nasmehne. On pozna Uskoke; ve, da se povrnejo pri pr-

vi priliki v Senj, ve tudi, da ne bo bolela novega stotnika glava zato — ve, da popuste nemški vojski skoro Senj... — Ropot na hodniku — težki koraki... Uskoške vojvode naznanja straža. Zaripelih obrazov vstopijo Senjanin, Daničič, Vinko Hreljanovič. Govori Daničič, govori Jurija. In rana na čelu gori, burno kot grom zveni glas orjaka. Burno, kot senjski potok, ko podira viharne dni obrežja, se vsiplje govoric. Spremlja jo izrazita kretnja, miganje obrvi, ogenj oči.

(Dalje prihodnjic.)

ISKOM

svojega brata Frank Kotar, doma iz šentjernejske fare na Dolenjskem. Pred letom dni se je menda nahajal v Indianapolis, Ind. Za njegov naslov bi rada izvedela njegova sestra. Ako kdo ve, kje živi sedaj, naj mi to blagovoli naznani, ali naj se mi pa brat sam pismeno javi, ker mu imam neko važno stvar za sporočiti.

Zofi Kotar,
9607 Ave "L", South Chicago, Ill.
(Adv. No. 18—20.)

NA PRODAJ

ali v zameno s kakim zemljiščem v Chicagu je 63 akrov obsejna farma v Marinette okraju, Wisc. 40 akrov je še obdelanih, 23 akrov je pa še gozda. Na farmi je ena koča in skedenj. Farma je oddaljena samo 2 milj od bližnjega trga; ob farmi meji veliko jezero z obilnimi žlahtnimi ribami.

Pišite na lastnika:
M. MAIER,
916 So. Clinton Ave.
So. Oak Park, Ill.

Pravi pogoj življenja.

Ako ste dobro razpoloženi in če imate veselje do dela, tedaj je to znamenje, da ste zdravi. — Tak običaj odbijajo napade različnih bolezni. Vzemite ali jemljite torej Trinerjeve ameriške zdravilne grenko vino, ki vam bo utrdilo in ojačalo črevesje, žive in celo telo. To vino sili prebavne organe, da normalno delujejo. Boljšega leka, ali pripomočka sploh ne morete dobiti za zaprtje (zabasanost), glavobol, napenjanje, nervoznost, vse želočne nepravilike, splošno slabost itd. — kakor je to vino. Cena \$1.00 v lekarnah. — Trinerjev Liniment morate imeti vedno doma pri rokah, ker tudi to zdravilo je zelo uspešno če vas tare revmatizem, nevralgija, če trpite vsled kake poškodbe ta Liniment tudi krepi in utrjuje izmučene mišice in noge. Cena 25 in 50 centov v lekarnah; po pošti 35 in 60 centov. Jos. Triner, izdelujoči kemist, 1333—1339 So. Ashland Ave, Chicago, Ill. — (Advertis.)

Za glazak vinca rujnega, pošten kristjan življenje da.

Dasiravno je že 24 držav suhih v Ameriki, — v naši slavnoznanhi Chicagi pa še ne poznamo suše.

Jaz sem ga letos napredal zopet par tisoč "galone", da nam ne bo treba trpeti žeje, najbi bo že v petek, ali "svetek".

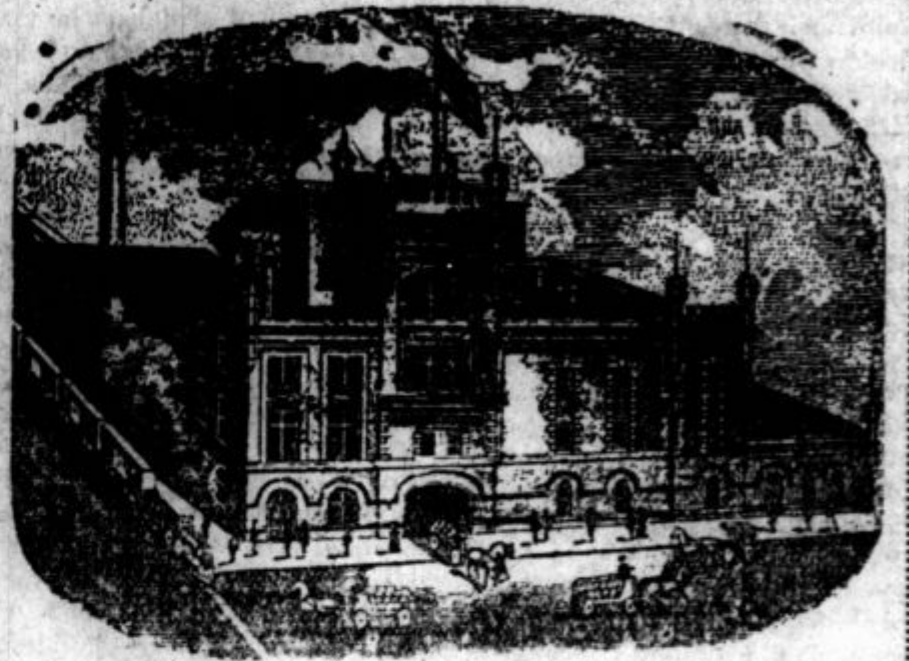
Moje vino dela že samo ob sebi reklamo, ker je naravna in pristna domača kapljica. Letošnji pridelek se je posebno obnesel. Imam rudeča in belega. Pokusite samo eno "galonec", — pa se hoste prepričate, kako kapljico imam v kleti. Dobro blago se samo hvali, tega gesla se držim jaz.

JOSIP PERKO,
Slovenski gostilničar,
2236 So. Wood Str. Chicago, Ill.

Joliet Citizens Brewing Co.

INKORPORIRANO.

208-210 Collins St., Joliet, Ill.

Naši izdelki: "OLD LAGER", "JOLLY DARK", "FAMILY MALT TONIC", "FUL-VALU", "CREMO" neopojno

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, koverta, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največje slovansko unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta vam bodo izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osebito vam priporočamo zelo pripravne Vplativne knjižice za članice in članice, izdelane v malem šopnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter Potbice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahke vedne nastanec pregled števila članov po skladih, ali razredih.

Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gotinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

Za zastave, regalijs in vse

društvene potrebščine.

Prva in najstarejša domača tvrdka

F. Kerže Co.

2711 So. Millard Ave. Chicago Ill.

Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastoj.

Za časa neznosne draginje

V LEKARNAH

CENA \$1.00

se mora vsakdo čuvati nevarnih bolezni, ki pomenijo propast družinskih prihrankov. Takaj je vreden pregovor "Takojšnja pomoč, je najboljša pomoč". — Zaprtje, glavobol, izguba teka, splošna slabost, vsi taki znaki so opomini, da si poiščete uspešno zdravilo, pravočasno negovanje črev odstrani vse nadloge, ki bi lahko nastale v bodočnosti.

TRINERJEV AMERIŠKI ELIKSIR IZ GRENKEGA VINA.

je pravo zdravilo, ki ga rabite v takih slučajih. Ono izčisti čreva, odstrani vse nabirajoče se odpadke, v katerih se plode in goje bakterije, pomaga prebavi, povrne tek, krepi kri in želodec, ki se potem lahko obrani množici bakterijskih napadalcev. V gori omenjenih slučajih nastane nervoznost, nered v želodcu, pri ženskih premenah življenja ali pri premenarjih v premenarjskih okrajih itd. to zdravilo je priznано neprimerljivo najbolje med vsemi enakimi priredbami. Pripravljeno je iz grenkih rastlin, bilk in skorij neprecenljivi zdravniški vrednosti in čistega naravnega, močnega rdečega vina. Celu najbolj občutljiv želodec ga sprejme z lahkoto. — Cena \$1.00, v lekarnah.

Trinerjev oblič

prinese v vaš dom pravo družinsko zdravilo. To je neprekosljivo za revmatizem ali nevralgijo, je izvrstno za poškodbe, razpokline, otekel in ohrome vrat, itd. zelo učinkovito za utrjene mišice po trudopolnem delu ali za utrjene noge po dolgi hoji. Cena 25 in 50c, v lekarnah, po pošti 35 in 60c.

Trinerjev olajšatelj kašlja

je najbolj uspešno zdravilo za prehlade in kašelj, hripavost, bronhitis, nadubo, itd. Cena ista kot za oblič.

Trinerjeva zdravila so dobila največje mogoče nagrade pri več mednarodnih razstavah. Zadnje nagrade: Zlata kolajna — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

Jos. Triner

izdelovalec

1333-39 S. ASHLAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS